Hayat

No. 88 13 HAZİRAN 1958
100 KURUŞ

Hıdrellezle Gelen...

Manisadan şirin bir mesire yeri olan Akpınar'a Hıdrellezi kutlamaya giden Fatma Bayındır Yapı ve Kredi Bankasının Mayıs ikramiye çekilişinde İstanbulda bir apartman dairesi kazandığını nasıl öğrendi?

Siz de Yapı ve Kredi Bankasının talihlileri arasına katılabilir Bankamızın şube ve ajanslarında 3 Temmuzdan evvel açtıracağınız 200 liralık bir hesapla apartman dairesi veya zengin para ikramiyeleri kazanabilirisiniz.

★

3 Ağustos Çekilişinde

5 Apartman Dairesi

ve

150.000 Liralık para ikramiyesi

★

(Her 100 liraya bir kur'a numarası)

KIR SAFASINDAN BAYRAM HAVASINA — Bayan Fatma Bayındır ailesi ve dostları ile birlikte Akpınarda Hıdrellezi kutlarken, İstanbulda Yapı ve Kredi Bankasının Mayıs ikramiye çekilişinden bir apartman dairesi kazanmıştır. Kendisine müjdeyi vermiye gelenleri (1) Şüphe ile karşıladı. (2) Sonra, heyecanlandı. (3) Ve... inandı. (4) Tebrikleri kabul etti. (5) Yüzünde sevinç ve saadet objektife baktı. (6) Şimdi, sıra istikbale ait planlar yapmıya gelmiştir.

Hayat

BELINDA LEE
(Fotoğraf: Cornel Lucas)

HAFTALIK MECMUA

13 HAZİRAN 1958
FİATI : 100 KURUŞ
YIL: 3 CİLT: 4 SAYI: 88

SAHİBİ :
ŞEVKET RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET FERİDUN ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI

HAZIRLIYANLAR :
SEMİRAL BİLBAŞAR
FİRUZ AŞKIN
FİKRET ARIT
AYHAN ERER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - Sürenkök (Ankara) - Turizm Fotoğraf Aj. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz. Mecmuamıza gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7, İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

REKLAM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone — âdi posta ücreti dahil — 75 T.L. dır. Abone olmak istiyenler bu meblâğın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını T.C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

İSTANBULU SON 15 GÜN İÇİNDE ZİYARET EDEN 5 ŞÖHRET VE HİKÂYELERİ

Aktör David Niven ve Karısı Fenerbahçe - Vefa Maçında

Geçenlerde ölen rejisör Mike Todd ile «80 Günde Devrialem» filmini çeviren David Niven eşi ile birlikte hakiki bir devrialem seyahatine çıktı. Ancak bu seyahati seksen gün değil 150 gün sürecek. Amerika'nın doğusundan yola çıkan yıldız, Asya'yı gezdikten sonra geçenlerde Yeni Delhi'den İstanbul'a geldi. Öğle üzeri eşi ile birlikte hava alanından otele gelen David Niven, kaydını yaptırırken «Acaba beni tanıyan var mı ?» diye etrafına bakınmayı ihmal etmedi.

David Niven ve eşi, İstanbul'a gelişlerinin ertesi günü ilk iş olarak bir futbol maçı seyretmek üzere Mithatpaşa Stadyumuna gittiler. Halk arasında farkedilmeden yürümekten ve «herhangi bir insan» gibi yaşamaktan hoşlanan tanınmış sinema yıldızı otelden çıkarken kapıdan stadyumun nerede olduğunu öğrendi ve böylece karısıyla yola koyuldular.

Mithatpaşa Stadyumunda maçın heyecanına kapılan seyirciler David Niven ve eşi ile fazla alâkadar olmadılar. Sarışın, güzel bir kadın olan Mrs. Niven birkaç kişinin dikkatini çekmedi değil ama, genç kadın ile kocasının Hollywood'un tanınmış filim yıldızı olduğu kimsenin aklına bile gelmedi. Bu şekilde meşhur karı - koca İstanbul'da rahatça bir futbol maçı seyretmek imkânını buldular.

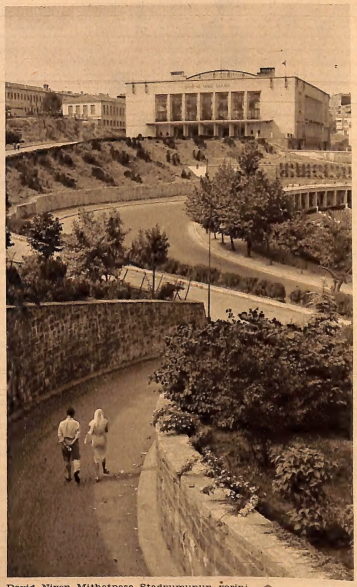

David Niven Mithatpaşa Stadyumunun yerini öğrendikten sonra İsveçli karısı Hgordis ile birlikte otelin arka tarafından asfalt yola çıktı. Bu yol servis kapısına açıldığı için fazla kullanılmamaktadır. Az sonra David Niven ile eşi de rahatsız edilmeden alelâde iki turist gibi Dolmabahçe'ye indiler.

FOTOĞRAFLAR: EROL DERNEK

İSTANBULU SON 15 GÜN İÇİNDE ZİYARET EDEN 5 ŞÖHRET VE HİKÂYELERİ

BARBARA HUTTON

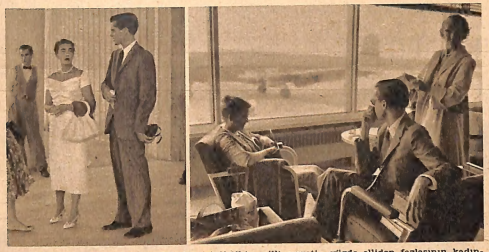

Amerikada yapılan bir istatistikte milli servetin yüzde elliden fazlasının kadınların elinde bulunduğu tesbit edilmişti. Bu servetin büyük bir kısmı da Amerikalı milyarder dul Barbara Hutton'un elinde bulunmaktadır. Bu zengin kadın geçenlerde İstanbula geldi. Beraberinde bir kadın sekreter, William Douglas isminde kırk yaşlarında bir erkek sekreter ve James Douglas isminde genç bir delikanlı bulunuyordu. Barbara Hutton daha yirmibeşini dahi doldurmamış olan ve sigarasını bile acemice içen bu delikanlıyı «Bana arkadaşlık eden bir aile dostu» diye tanıştırıyordu. Amerikada Woolworth varisi diye tanınan Barbara Hutton «5 and 10 cents» ismi verilen ve en pahalı eşyanın 10 cent'e satıldığı mağazalardan yüzlercesinin sahibidir. Barbara Hutton beş kere evlenip boşanmıştır. İlk kocası Prens Medvani isminde bir Azeri prensi idi. Onu Danimarkalı Kont Haugwitz takibetti ve bu evlenmeden Barbaranın Lance isminde bir oğlu dünyaya geldi. Üçüncü kocası Hollywood'un tanınmış yıldızlarından Gary Grantla da fazla oturmadı ve tanınmış hovarda Rubrioza'nın ağına düştü. Barabara Hutton ruhi bakımdan pek muvazeneli bir kadın değildir, bazan sebepsiz yere günlerce yataktan çıkmaz, yahut dört beş satte giyinir. Rubrioza bütün parasına rağmen bu yüzden Barbaraya tahammül edemedi ve ayrıldılar. Milyarder dulun son kocası İstanbuldaki tenis müsabakalarına birkaç defa gelen Alman tenis şampiyonu Baron Von Cramm oldu. Geçen sene ondan da boşanarak İstanbula beraberinde getirdiği delikanlı ile gezmeğe başladı.

MARIE BLANCHARD

Bu sene bir Türk filminde oynamak üzere Hollywood'dan İstanbul'a gelen ilk yıldız Marie Blanchard oldu. Genç kadın muhakkak ki sadece mukavelenin cazibesine kapılarak bu teklifi kabul etmiş değil. Daha ziyade Güney Kaliforniа Üniversitesinde devletler hukuku okurken severek öğrendiği Türk tarihi Marie Blanchard'ın Türkiyeye gelmesine sebep olsa gerek. Bir Amerikalının, üstelik bir filim yıldızının tarihimizi bu kadar yakından ve teferruatına kadar bilmesi hayret edilecek bir husus, zira sevimli yıldız, bütün Anadolu savaşlarını, Osmanlı İmparatorluğu devirlerini, Kösem Sultanın entrikalarını, Genç Osman'ın başına gelenleri o kadar güzel anlatıyor ki onu saatlerce dinlemek mümkün. Devetler hukukundan mezun olduktan sonra manken olarak hayata atılan yıldız bilâhare filim çevirmeğe başladı. Filim merakliları onu şehirimizde gösterilen «Bağdat Prensi» ve «Cezayir Casusu» filimleri ile hatırlıyacaklardır. Yıldız şimdi de Silede çevrilecek olan «Kara Su» isimli filmin senaryosunu esberlemek ve tarihi yerleri gezmekle meşgul.

JACQUELINE FRANÇOIS

Fransanın tanınmış şarkıcılarından Jacqueline François muhakkak ki zamanımızın en şımarık insanlarından biridir. Ne zaman nereye gitse mutlaka gazetecilerle kavga eder, konuşmak için nazlanır ve bilhassa resminin çekilmesine dehşetli sinirlenir. Jacquelin François'nin bu şımarıklığı altında bir aşağılık duygusu gizlenmektedir, çünkü şahane bir sese sahip olan renç kadının yüzü maalesef fazla güzel değildir. Hattâ çiçek bozuğu cildi yakından oldukça çirkindir de. Şımarık şarkıcı geçenlerde İstanbula gelerek üç konser verdi, o da bin rica üzerine. Fakat bu arada her zamanki gibi yine meşale çıkardı ve geldiği gece kendini otelde bekliyen bir gazeteci ile kavga etti, ertesi günü resmini çeken bir foto muhabirinin üzerine atılarak gömleğini yırttı. Otuz dört yaşında bulunan Jacqueline François, sesinin güzelliği, dolgunluğu ve akıcılığı sayesinde kısa zamanda Fransada şöhret yapmış ve bilhassa «Mademoselle de Paris», «Un Amour Merveilleux» ve «La Seine» şarkıları ile Fransayı ve Avrupayı fethetmiş bulunmaktadır.

KATHERINE HEPBURN

ÜZERİNDE beş bir erkek ceketi, aynı renkte bir pantolon, beyaz tire bir bluz, kırmızı yollu eşarp, ayağında yandan tokalı çöksüz ayakkabılar ve beyaz soket çoraplar vardı. Sarı saçlarını bir firkete ile tepesine toplamıştı. Elinde hasır bir şapka, omuzunda bir torba ve bir yağmurluk bulunuyordu. Bu kıyafette geçen hafta Yeşilköy hava alanına inen Hollywood'un tanınmış yıldızlarından Katherine Hepburn âdeta «Venedik Tatili» filminin bir sahnesini çeviriyor gibiydi. Babası, üvey annesi, sekreteri ve bir kadın arkadaşı ile İstanbul'a gelen Katherine Hepburn şehrimizde sadece beş gün kaldı. Katherine Hepburn zaten iki hususiyeti ile meşhurdur; erkek gibi giyinmesi ve yürümesi. Fazla bilinmiyen hususiyetleri ise çiçeklere olan büyük sevgisi ve süse hiç düşkün olmamasıdır. Yıldız daha ziyade vahşi çiçekleri sever ve New - York'ta evinin küçük bahçesinde bunları yetiştirir. Fırsat bulduğu da kırlara çıkarak çiçek toplar. Hayatında hiç evlenmiyen Katherine Hepburn için, «Erkekten daha kuvvetli» derler. Kendisine sorarsanız, «Erkeklerin kuvvetli olduğunu hiç görmedim», der ve şunları ilâve eder, «Kadınlar erkeklere tahammül edebilmek için kuvvetli olmalıdır !» Kırk beş yaşlarında olan Katherine Hepburn, küçükken doktor olmak istemişti. Halbuki sonradan sinemaya heves ederek 1933 te filim çevirmeğe başladı. 25 senedenberi sinema ile tiyatro arasında mekik dokuyor. En meşhur filmi «The Philadelphia Story» dir. «Afrika Kraliçesi», «Canavar Tahumu» «Venedik Tatili» isimli filimleri memleketimizde çok tutulmuştur. Yıldız son olarak «Yağmurcu» ve «Desks Set» isimindeki filimleri çevirdi. Şu anda ise bir buçuk aylık bir dinlenme seyahatine çıkmış bulunuyor. Daha birçok memleket gördükten sonra Hollywood'a dönecektir. Yandaki fotoğrafta tanınmış yıldız Katherine Hepburn'ü Yeşilköy hava alanında, gazete muhabirleri arasında görüyorsunuz.

1958 DÜNYASI

HİKMET FERİDUN ES iki ay süren uzun bir seyahatten henüz dönmüştür. Arkadaşımız seyahatinde 1958 dünyasının en mühim kısımlarını görmüş ve öğrendiği sizlere bu dünyanın en enteresan sahnelerini tespit etmiştir.

Yalnız şehirler ve dekorlarla değil

NEW-YORKTAN MİAMİYE KADAR
•
1958 AMERİKASI
•
1958 HOLLYWOODU
•
1958 MEKSİKASI
ve
1958 AVRUPASI

Reisicumhur EISENHOWER'den

film yıldızı KIM NOVAK'a kadar...

Kapılarını ilk defa gazetecilere açan Cape Canaveral'da ilk Türk gazetecisi

her yeri ve her sınıf insanı karşınıza çıkartacak bir röportaj serisi

Pek yakında başlıyoruz

Sohbet KÖŞESİ

CİNSİYET TERBİYESİ OLMAYINCA

FERTLER sağlam bir cinsiyet terbiyesi aldıkları zaman cemiyet hayatı yatışır, sükûn bulur. Eğer bu terbiye hiç alınmaz veya noksan kalırsa cinsiyet duyguları kanun, polis ve ana - baba korkusunun arkasına gizlenerek kaçamak yollara doğru akar. İnsanlar, bilhassa gençler saklamıya kendilerini mecbur saydıkları hislerin tesiri altında kıvranarak huzurlarını kaybederler.

Geçen hafta sevgili okuyucularımdan aldığım mektuplardan biri bu bakımdan çok dikkate layıktı. Mektup, yaşı her halde yirminin üstünde olan bir genç taratından yazılıyor; mahçupluğundan, çekingenliğinden şikâyet eden bu genç mektubunun bir yerinde şöyle diyordu: «Size burada kendi hayatımdan bazı sahneler çizmek istiyorum. Ben iki defa nişanlandım, ikisinde de nişanım bozuldu. Nedense, nişanlım da dahil olduğu halde herhangi bir kızla konuşamıyorum. Meselâ gayet iyi tanıdığım bir kızın yanına sokulup ona bir şeyler söylemek, onunla konuşmak istiyorum; fakat muvaffak olamıyorum. Kelimeler sanki dişlerime takılıyor. Zoraki bir kaç kelime söylesem bile o an vücudum iliklerime kadar sarsılıyor; âdeta dizlerim çözülüyor; mahçup vaziyette usaklaşmıya mecbur kalıyorum...»

Delikanlı, daha bazı şeyler yazdıktan sonra «Ben bu halimle hayatta nasıl muvaffak olurum?» diye sormaktadır.

Böyle bir suale müspet cevap vermek çok güçtür. Pek iyi tanıdığı bir kızla bile konuşmak isterken tepeden tırnağa kadar sarsılan bir genç adam küçük yaşlardan itibaren cinsiyet terbiyesi almamış olmanın kurbanıdır. İnsan bir erkek arkadaşiyle konuşurken tamamen sakin, buna mukabil bir kadınla konuşurken niçin asabi, dili tutulacak kadar heyecanlı olsun? Bu heyecan kadını bir insan olarak değil de bir «dişi» gibi görmekten ileri geliyor. Cinsiyet terbiyesi bilhassa bu görüşü ortadan kaldırmaya yarıyacağı için lüzumludur.

Şimdi bize bir erkek okuyucumuz samimi olarak açılmış ve anormal durumunu anlatmıştır. Acaba yalnız erkekler mi kadınlar karşısında böyledirler? Acaba kızlarımız da erkekler karşısında aynı heyecanı hissediyor, onlarla konuşurken iliklerine kadar sarsılıyorlar mı? Hepsi değil tabii ama büyük bir kısmının öyle olması çok muhtemeldir ve cemiyet için korkulu olan da zaten budur.

Geçenlerde gene bu sütunda yaptığım bir konuşmada kızlarımıza küçük yaşlardan cinsiyet terbiyesi vererek onları biraz daha serbest bırakmanın doğru olacağını anlatmış; kapamanın, sıkmanın davayı halletmiyeceğini söylemiştim. Bu fikri doğru bulmadıklarını bana bildiren bazı ana - babaları yeniden düşündürmek için yukarıdaki mektubu neşrettim. Kadın, erkek normal insanlar haline gelmezsek biz cemiyetimizin iç rahatsızlığını nasıl giderebiliriz?

ŞEVKET RADO

İLK MAYOLU GÜZEL — II. Cihan Harbi Sonu güzelimiz Güler Arıman şimdi öylesine mesut ki... 1950 yılında seçilen ve Avrupa beşinciliğini kazanan Arıman bir subayla evlidir.

TÜRKİYE'NİN İLK GÜZELİ — 1929 yılındaki ilk güzellik müsabakasında, kıvırcık saçları, altın gözleri, düzgün vücudu ile dikkati çeken Feriha Tevfik ikinci turda birinci seçilmiştir.

işirak edemez. Yüz güzelliği yanında, endam güzelliğine de ehemmiyet atfedilecektir. İlk jüri karilerimiz olacak, büyük jüri ise meşhur üdeba, güera ve musikişinaslardan terekküp edecektir».

Gazete mektup yağmuruna tutulmuştu. Bir kadın okuyucu şöyle diyordu : «Kadın güzelliğinden erkekler anlamaz !» Güzellik müsabakası ile ilgilenen yazar bu mektuba şu cevabı verdi : «Erkekler pekâlâ kadın güzelliğinden anlar. Netekim, en güzel kadın tabloları, heykelleri erkek sanatkârlar tarafından yapılmıştır. Hanımlar darılmasın ama, onlar hemcinslerini hiç beğenmezler !»

Güzeller fotoğraflarını yollamağa başlamışlardı. Müsabakaya resim gönderen ilk hanım Necla Refik'ti. Ondan sonra Refika İsmail hanımın, Matmazel Duega'nın fotoğrafları yayınlandı. 11 numaralı aday ise, Balıkhane Nazırı Mehmet Tevfik beyin hafidesi Feriha Tevfik hanımdı.

Mektupların ardı, arkası kesilmemişti. «Kadınlar arasında müsabaka açacağınıza, erkek güzeli seçin. Memlekette filinta gibi erkekler var» diye mektup yazanlar olduğu gibi, seçme üzerinde fikir yürütenler de vardı. Akıl verenlerin başında, 15 yaşında olduğunu söyliyen Kerîman Halis adlı bir okuyucu geliyordu.

Bu arada, dertlere deva dağıtan gazetenin başı derde girmişti. Bazı kimseler, her nasılsa ellerine geçirdikleri genç kız fotoğraflarını gazeteye yolluyorlar, bazıları da fo-

30 YILDA 15

1929 da başlıyan bir geleneğin

"TÜRKİYE'nin en güzel kadını, neden bütün dünya güzeli olmasın. Ama Türkiye'nin en güzel kadını kim ? Biz bu sorunun cevabını, Türkiye güzelini arıyoruz !"

4 şubat 1929 tarihli Cumhuriyet gazetesinde böyle bir yazı çıkmış, Türkiye'de bir güzellik kıraliçeliği hikâyesi başlamıştı.

Gazete, birkaç gün Avrupa güzellik kıraliçelerinin resimlerini basmakla yetindi. Halkı, güzellik müsabakalarına alıştırmak istediği belliydi. «Bir şu güzelere bakın, bir de bizim cadde-i Kebir'de dolaşan Şark havasındaki güzellere göz atın» diye halkın nabzı da yoklanıyordu.

Gerçekten de birkaç gün sonra gazeteler, gazete okuyucuları bu konuda tartışmaya girişiyler. Bir fıkra yazarı şöyle diyordu : «Beynelmilel işlerin hepsine karıştık, dünya müsabakalarını kazandık. Sıra bir güzele mi aldı ?... Evvelâ karnını doyur, sokaklardan karı kaldır, sonra güzel intihap et !...»

O günlerde İstanbul karlar altındaydı. İstanbullu'nun derdi - dileği kardı, soğuktu. Ancak, bir yazar, fıkrâ yazarına gereken cevabı vermişti : «Soğuk günlerde güzel bir kadın, üstünde buram buram karanfil dumanları tüten bir mangal tesiri yapar...» Güzellik müsabakasından önce, bir güzellik savaşı başlamıştı.

Artık müsabakaya başlanabilirdi. Şartlar ilân edildi. «Sinni asgari 15 olmak üzere, evlenmemiş kızlar müsabakaya katılabilir. Irk, din, mezhep farkı aranmaz. Bar kadınları

KIRALİÇE MUTFAKTA — Son iki güzellik kıraliçesinin ev hayatlarını merak etmez misiniz ?... Hele biri bekârlığın sultanlık, öteki evliliğin bir saadet yuvası olduğuna inanmışsa... 1957 güzeli Güler Sirmen Long Beach'ta (solda), evinin mutfağında (üstte).

KIRALİÇE

ilgi çekici hikâyesi ve kahramanları

toğrafı çıkan kızların adreslerini istiyorlardı. Bu yüzden bir açıklama yapıldı: «Bu çok ayıp şeydir. Bir hanımın resmini ancak peder, valide, birader, veli gibi zevat yollıyabilir. Resimleri çıkan hanımların adresi verilmez. İstiyen resimlerie koleksiyon yapabilir.»

11 numaralı güzel Feriha Tevfik'ten gelen mektup çok ilgi çekiciydi. «İlk resmim silik çıkmış. Benim saçlarım Allah'tan kıvırcıktır. Bu belli olmamış. İkinci bir resim yolluyorum, onu lütfen neşredin» diyordu. Feriha Tevfik'in fotoğrafı ikinci defa basıldı.

Sıra, okuyucuların seçmesine kalmıştı. Tam 125 güzel katılmıştı yarışmaya. Seçim sonunda, Mualla Suzan halkın kraliçesi seçildi. Feriha Tevfik ise on birinciydi. 400 den çok oy alan 34 hanım, büyük jürinin huzuruna çıkmağa hak kazanmışlardı.

2 eylül günü «serbes, mahçup, seri nâzan» güzeller büyük jürinin karşısına çıktılar. İlk turda Hicran hanım birinci seçildi. Ancak, Hicran hanımın evli olduğu son dakikada anlaşılınca, seçim yenilendi. Jüri heyetinden bir edip Hicran hanıma: «Siz, dedi, evlenmek suretiyle en iyi iltifata nail olmuşsunuz. Bizim iltifatımıza ihtiyacınız yok !»

İkinci turda, «Orta boylu, kıvırcık lepiska saçlı, altın gözlü, beyaz tenli, zarif endamlı, beyaz krep satenden bir elbise giymiş olan» Feriha Tevfik Türkiye güzeli seçildi.

Feriha Tevfik birinci seçildikten sonra şunları söyledi :

— Ben 11 sayısının uğuruna inanırım. (11) in ilk 1 ini bu müsabakada kullandım, ikincisini dünya birinciliğine sakliyorum.

Fakat, Feriha Tevfik, Uluslarası müsabakaya geç kalındığı için katılamadı.

1921 yılında Amerika'da plâj güzellerinin seçilmesiyle başlıyan bu müsabakalara 1929 da Türkiye de ayak uydurmuştu.

13 ocak 1930 yılında 42 güzel arasından Mübeccel Namık Türkiye güzeli seçildi. Bugün 46 yaşında olan Mübeccel Namık bir tacirle evlidir.

1931 güzeli Nagide Saffet, Avrupa'da yapılan güzellik müsabakasında dördüncülüğü kazandı. 1932 yılında, Keriman Halis Türkiye güzeli seçilirken, o da bir pilotla evleniyordu.

Geçen sayımızda dilden dile dolaşan hikâyesini anlattığımız Keriman Halis'ten sonra, 1933 yılı güzeli olarak Nazire seçildi. Ancak, Nazire'nin seçimi tartışmalara yol açmıştı. 32 kişilik jürinin yarısı Nazire'ye oy vermişti. Jüri ikiye ayrılmıştı. Kimi Birsen'in, kimi ise Nazire'nin kazandığını ileri sürüyordu. Ama seçime «fesat» karıştığı bir gerçekti. Bu arada, Aka Gündüz, Akşam gazetesinde bir yazı yazdı. «Güzellik müsabakaları menedilecek» başlığı altında çıkan bu yazıda Aka Gündüz şöyle diyordu : «Bu gibi müsabakalar Monmarter kabarelerinde oluyor. Temiz Türkiye buna müsait değildir. Artık müsabakaların yaptırılmaması için bir kanun lâyihası teklif edeceğim.»

Kiralıçe seçimleri yapılmıyacaktı.

İKİNCİ DEVRE

3 haziran 1950 günkü Cumhuriyet gazetesinde şöyle bir başlık vardı. «17 yıl sonra yeniden bir Türkiye güzeli seçiyoruz». Bu 17 yıl içinde güzellik anlayışı öylesine değişmişti ki... 1950 yılının güzellik müsabakası mayo ile yapıldı. Artık, vücut güzelliği ön plâna alınmıştı. İlk savaş sonu güzelimiz Güler Arıman olmuştu. Türkiye Güzeli Arıman, Avrupa'da yapılan güzellik müsabakasında beşinciliği kazandı. Dönüşte : «Mayom iyi olsaydı, birinciliği kazanmak işten değildi» diye yandı yakındı. İlk mayolu güzelimiz, «mayo» sunun nârına yanmıştı. Güler Arıman bir hava subayı ile evlenmiş ve Eskişehir'de bir yuva kurmuştur.

1951 yılının Türkiye güzeli Günseli Başar Avrupa birincisi olmuştur. İlk kocası tanınmış «iş adamlarından Kutsi Beğdeş'tir. Birkaç ay önce İzmir Belediye Başkanı Faruk Tunca ile evlenmiştir.

1952 güzeli Gelengül Tayfuroğlu Erman kardeşlerden Hurrem Erman ile beş yıldır mesut bir hayat sürmektedir. 1953 güzeli Ayten Akyol Profesör Turan Sabis'le evlidir. 1954 güzeli Sibel Göksel bekârdır. 1955 güzeli Suna Soley tacir Şakir Sabuncuoğlu, 1956 güzeli Can Uysaloğlu avukat Orhan Apaydın ile evlenmişlerdir. 1957 yılında iki güzel seçilmiştir. Şehir gazetesi güzeli Sunay Ulu ile bir dergının güzeli Güler Sirmen bekârdır. Bir yılda iki güzel seçilmesi önemli değil. Amerika'da her yıl binlerce güzel seçiliyor.

Dünya üzerinde taçlı kiralıçelerin sayısı azaldıkça yerlerini güzellik kiralıçeleri dolduruyor. Taçlı kiralıçeler soylarına soplarına, güzellik kiralıçeleri ise güzelliklerine güveniyorlar. Artık seçen de memnun seçilen de... Oysa eskiden seçilen güzelleri beğenmiyenlere, müsabakayı idare edenler şunu salık veririerdi : «Birinci tecrübeden memnun değilseniz, hayalinizde yaşıyan peripeykere Kadıköy vapurunda raslarsanız, gelecek yıl bize gönderin. Onlara gönlünüzde değil, huzurumuzda taç giydirmeğe çalışın, olmaz mı ?»

ANA KIRALİÇE — 1956 yılının Türkiye birincisi, Mayk Hammer romanlarının bir numaralı okuyucusu Can Uysaloğlu (yukarıda) Long Beach'ta yapılan Dünya Güzellik müsabakasında, (solda) kocası ve altı aylık çocuğu Hüseyin ile evinde görülüyor. Artık Can, Ana kiralıçe oldu.

BU YILIN GÜZELİ — 30 yıllık bir tarihin 15 inci ve sonuncu güzeli Ezel Olcay, Konservatuvarda öğrencidir. «Bu başıma konan ikinci taç, diyor, bir de okul güzeli seçilmiştim.

ROPORTAJ : ORHAN TAHSİN

PLASTİK SANAYİİNİN BİR ŞAHESERİ

Plastik deriler

FEVKALÂDE DAYANIKLI

SABİT, SOLMAZ RENK
ZENGİN RENK ÇEŞİDİ
ASİTLERDEN MÜTESSİR OLMAZ ★ HAŞARAT BARINDIRMAZ ★ EKONOMİKTİR.

FABRİKA
MALTEPE ★ KARTAL İST.
Tel : 53 40 35

SATIŞ MERKEZİ :
SİRKECİ Tel : 22 22 31

SUSİ WONG

YAZAN: RICHARD MASON — ÇEVİREN: SADUN ALTUNA

—1—

TURNİKEDEN geçerek araba vapurunun yanaşmasını bekliyen kalabalığa karıştı. Kadınların çoğu pamukludan pijamalara sarınmışlardı; erkeklerse çuhadan terlikleri ve pırıl pırıl yanan altın dişleriyle göze batıyorlardı.

Genç kız, saçlarını at kuyruğu biçiminde geride toplamış, kan kırmızısı renginde, diz kapaklarını biraz aşan dar gemici pantolonu giymişti. Pantolonlu bir Çinli kızı ile ilk defa karşılaşıyordum.

Yere bağdaş kurmuş bir seyyar satıcının yamru yumru şapkasına bir miktar para attı, o da gazete kâğıdından büktüğü bir külâha kavun çekirdekleri dökerek genç kıza uzattı. Boyalı tırnaklarla süslü ince parmaklarını külâha sokarak çıkardığı çekirdekleri dişleri arasında çıtırdatan genç kız, kabukları benim biraz öteme tükürmeğe başlamıştı.

Zengin bir Taipan'ın kızı olmalı, diye düşündüm. Bu milyonerlerden Hong Kong'da çok vardı... Veya kimbilir, belki de bir talebe idi. Tezgâhtar olması da muhtemeldi. Çinlilerin hüviyetlerini tespit etmek hakikaten bir meseledir.

İkinci bir çekirdeği ağzına götürdü, kabuğunu dişleri arasında kırdı, içini yiyerek kalanını tükürdü... Ve işte o anda bakışlarımız birleşti. Nazarlarını bir müddet benden ayırmadığı için cesaret bularak konuşmağa başladım :

— Maharet doğrusu bu yaptığınız !

— Ne gibi ?

— Çekirdekleri kırmakta gösterdiğiniz ustalık demek istiyorum.

— Sizinle ahbaplık etmek niyetinde değilim !...

Mağrur bir eda ile bakışlarını çevirerek, parmaklığın öbür yanında, araba vapurunun alt güvertesine binecek olan on sentlik yolcuların beklediği tarafı seyre koyuldu. Burası, yırtık pırtık soluk mavi gömlekli hamallar, geniş kenarlı hasır şapkalar giymiş beyaz gömlekli kantonlu balıkçı kadınlarıyle doluydu.

Gücendiğimi belli etmemek için var kuvvetimle kendimi topladım. Muhavereye pek aptalca başladığımı anlamıştım. Ama birden... ifadesi değişiverdi, hattâ yan gözle beni süzmeğe başladı. Neden sonra soğuk bir eda ile sordu :

— Denizci misiniz ?

— Allaha şükür ki hayır... Derin bir nefes alır gibi oldu.

— Şahi mi söylüyorsunuz ?

— Yemin ederim.

— Mükemmel... diye güldü, şu halde konuşabiliriz.

— Denizcilerden nefret ediyorsunuz anlaşılan...

— Ben değil, fakat babam.

— Babanız mı ?

— Evet, denizcilerin kızların peşinde koşmaktan başka maharetleri bulunmıyan çapkınlar olduğunu, onlardan sakınmamız icabettiğini her fırsatta söyler...

— Ve bu sebeple de denizcilerle ahbaplık etmek istemiyorsunuz demek ?

— Evet... bir bahriyeli ile konuştuğumu duyarsa dayaktan öldürür.

Araba vapuru rıhtıma yanaşmış, halkla birlikte biz de iskeleden geçerek üst kat güvertedeki tahta sıralardan birine yerleşmiştik. Az sonra sulları bembeyaz köpükler kaplamış, motor boğuk bir gürültü ile çalışmağa başladı, gemi rahvan giden bir beygir gibi yola koyuldu. Bu vapurları çinliler işletiyordu ve servis gayet muntazamdı. Kowloon iskelesini geçtik, limanda demirli muazzam gileplerin ve birbirine bitişik yerli kayıkların arasından ilerlemeğe başladık. Geri planda Hong Kong şehrinin gök tırmalıyanları muhteşem bir manzara çiziyordu. Kowloon yarımadasını çepeçevre çeçitikten sonra gemi, Wanchai istikametine doğruldu. Burası Hong Kong'un en kalabalık bölgesiydi.

Bu arada, yanıbaşımda oturan genç kızın tipini iyiden iyiye tetkike koyulmuştum. Yüzü yuvarlak, cildi düzgündü. Yarımay şeklinde kıvrılan kaşları elle çizilmiş kadar muntazamdı.

— Şimali misiniz ?... diye sordum.

— Evet Shanghai'dan.

— Şimdi Hong Kong'da yaşıyorsunuz galiba ?

— North Point...

— Kibar yer... diye cevap verdim. Vapura neden bindiğini böylece izah etmiş oluyordu. Bahsettiği North Point, ilk iskelemiz olan Wanchai'in gerisinde şehrin en lüks en zengin mahallelerinden biriydi.

— Mamafih ben Repulse Bay'i tercih ederim, oradaki evimiz daha güzel.

— Yani iki eviniz mi olduğunu söylemek istiyorsunuz ?

— Hayır... dört !

En zengin Avrupalıların bile yanlarında dilenci misali fakir ve zavallı kaldıkları Çinli Taipan'ların ekseriyetle iki veya üç ikametgâhları bulunduğunu biliyordum, fakat tam dört ev !... bu hakikaten bir rekordu.

— Hepsi Hong Kong'da mı ?

— Evet hepsi de burada. Babam son derece zengindir.

— Peki diğer ikisi hangi bölgede? diye soracak oldum...

Parmaklıariyle saydıktan sonra hatırlamak ister gibi gözlerini havaya dikip cevap verdi :

— Üç numaralı Conduit Road, dört numaralı Peak, beş numaralı...

— Beş tane mi yoksa ?...

— Bir tanesini az kalsın unutuyordum. Beş numaralı Happy Valley'dedir; mamafih bu sonuncusu küçüktür, ancak on odalı...

— Tabii, tabii, lâfını bile etmeğe değmez... diye güldüm.

Bu çeşit zengin Çinlilerin araba koleksiyonuna olan meraklarını bildiğim için sordum.

— Peki, kaç arabanız var ?

Fildişi rengi narin bir yüz, çekik kara gözler, at kuyruğu biçiminde taranmış kuzguni siyah saçlar... İşte Susi Wong. İngiliz ressamı Robert Lomax gibi siz de onun sihrine kapılacak, bu Çin'li kıza içten bağlanacaksınız.

Tekrar gözlerini havaya dikti, parmaklariyle saymağa başladı :

— Sayısını unuttum doğrusu !

— Şahsi arabanız vardır herhalde ?

— Hayır yok, direksiyon başında kendime güvenemediğim için tramvaya binmeyi tercih ederim, hattâ bayılırım tramvay yolculuğuna.

Gazete kâğıdından yapılmış külâhı bana doğru uzattı.

— Biraz almak istemez misiniz ?

— Yemesini bilmiyorum ki...

— Heh bir deneyin...

Birkaç çekirdeği birden oldukları gibi ağzıma attım. Hepsi de kırıldı ve ezildi, olduğu gibi tükürmek zorunda kaldım. Bu durum genç kızı güldürdü. Besbelli beceriksizliğimle alay ediyordu. Yüzünü avuçları arasında gizlemeğe çalışıyor, at kuyruğu biçimindeki saçları bu arada sağa sola yalpa yapıyordu. Kahkaha dalgası yatıştıktan sonra gülümser bir çehre ile bu işin nasıl yapılması icabettiği hakkında bana ders vermeğe koyuldu. Bir inci dizisi kadar beyaz olan muntazam dişleri arasında kabuklardan birini kırdıktan sonra çekirdeğin içinden çıkanı bana uzattı.

— İsminiz nedir ?

— Wong Mee-ling.

— Mee-ling... Cidden harika isim.

— Ya sizinki ?

— Robert Lomax veya Lomax Robert, nasıl isterseniz.

— Lobert...

Çinliler bizim alışık olduğumuz «R» harfini hakkiyle telâffuz etmekte güçlük çekerler.

— Nerede oturuyorsunuz ?

— Şimdilik...

— Peak'te ?...

— Evet ...onun gibi birşey, Sunset Lodge'da.

Bu aşağı yukarı doğru idi. Birkaç gün öncesine kadar, son derece kibar bir yer olan Sunset Lodge otelinde oturduktan sonra Wanchai'e nakletmiştim. Halen oturduğum Nam Kok isimli otelden bahsetmek yersiz olurdu, diye düşündüm.

— Devlet hizmetinde mi çalışıyorsunuz, yoksa bir bankada mı ?

— Hiçbiri değil. Bir kaçuk fidanlığında çalışıyordum. Birkaç ay evvel işimi bırakarak ressam oldum.

Elim gayrı ihtiyarı daima yanımda bulunduruduğum eskiz defterine gitti, ama hemen hepsi de Nam Kok da yapıldığı için göstermekten vazgeçtim.

— Demek ressamsınız ? Ne güzel şey, hakiki bir sanatkâr olmak...

İşler görünüşe göre yolunda gittiği için bütün cesaretimi toplayarak genç kızı yemeğe davet ettim.

Fakat kesin olarak reddetti...

— Hiç olmazsa birlikte bir kahve içmeğe gitsek.

Bu defa da o kadar kesin bir tiksanla reddetti ki, at kuyruğu saçları kendi mihveri etrafında bütün bir devir yaptı.

— Ama ben sizinle tekrar buluşmayı çok arzu ediyorum Mee-ling.

— Hayır !!!

— Sebep ?

— Yakında evleneceğim.

Ve uzun uzun izahat verdi. Evleneceği adamın Hong Kong eşrafından zengin bir adamın oğlu olduğunu, kendisini henüz görmediğini, Çin örf ve âdetine göre ebeveynin müstakbel damadı seçmek imtiyazına müstakilen sahip bulunduklarını uzun uzun anlattı. Evlenmiyecek dahi olsa, buluşmalarına imkân olmadığını, zira Çin'de kızların İngiliz hemcinslerinden farklı olduklarını, yani evlilğe nâmzet olacak kızın, müstakbel kocasının huzurunda mânen ve maddeten tertemiz olarak çıkmak zorunda olduğunu belirtti. Ve sözlerini şöyle bitirdi :

— İşte bu sebeptendir ki, hiçbir zaman bir erkek arkadaşım olmamıştır.

Yeryüzünde bugün için böyle bir milletin varlığı iftihar edilecek şey doğrusu... diye cevap verdim. Mamafih bu, buluşup arkadaşça sohbet etmemize bir mâni teşkil etmez.

— Olmaz.

— Fakat size söz veriyorum ki...

— Hayır, hayır, hayır...

— Size ressam olduğumu söylemiştim. Yeğâne arzum portrenizi yapmaktan ibarettir. Yoksa zannettiğiniz gibi...

— Hayır, şu anda birbirimize veda etmeliyiz.

Araba vapuru o anda müthiş sarsıldı; sademenin tesiriyle iskele tahtaları gıcırdadı. Wanchai rıhtımına oluk halinde akan kalabalıkla

birlikte ayak bastık. Rıhtımda, el arabalarının başında yere çömelmiş vaziyette müşteri bekliyen Kuli'lerin yanında durduk. Yüz adım kadar ötemizdeki bir binanın cephesinde mavi neon lâmbalariyle «Nam Kok» ismi yazılıydı. En üst kattaki köşe balkonu benim odama aitti. Balkonda resim sehpam, üzerinde boş bir tual olduğu halde duruyordu. Bu sabah Gwenny'nin bir portresine başlamıştım.

Mee-ling, gözleriyle bakışlarımı takibetti. Derhal dikkatini başka tarafa çekmek için lâfı değiştirdim :

— Şimdi nereye gidiyorsunuz ?

— Hennessy Road'a.

— Tramvayla mı ?

— Hayır, beni bekliyen bir arabа var.

— Arabanıza kadar size refakat etmeme müsaade eder misiniz ?

— Şoför babama söyleyebilir.

— Söylerse dayak mı yersiniz ?...

— Hem de nasıl !

Bana umumi nezaket kaideleri çerçevesi içinde elini uzatarak mütebessim bir çehre ile Henessy Road istikametine doğru yöneldi. Uzaklaşırken bir defa daha geriye dönerek eliyle beni selâmladı, çok geçmeden de yayalar ve el arabaları arasında gözden kayboldu.

Ben geriye dönerek hızlı adımlarla Nam Kok'a doğru yollandım. Balkona çıktım, sehpanın üzerinde duran tuale başka bir kâğıt gererek, biraz evvel ayrıldığım genç kızın resmini elime aldığım kömür kalemiyle hayalen çizmeğe koyuldum. Taslağı yaparken, yarı masum ve yarı müstehzi ifadeyi belirtmeğe bilhassa dikkat edivordum. Bu arada, eline içinde kavun çekirdeklerinin bulunduğu külâhı vermeği de tabiatiyle unutmadım, diğer eliyle de göğsünü tutuyordu. Resmin altına şunları yazdım :

Hendz sevgilisi yok...

Bu belki de biraz alaycı idi. Çünkü aslında, ahlâk hususundaki fikirleri bende cidden derin bir tesir bırakmıştı.

■

Hong Kong'a gelmeme, daha doğrusu ressam olmama beni teşvik eden George Wieler oldu. Bu zat, Malaya'da bir kauçuk fidanlığı işletiyordu. Kabuğuna çekilmiş, dış dünya ile alâkasını kesmiş, bahtsız bir insandı. Fidanlıkta çalışmak üzere müracaat ettiğim gün şöyle demişti :

— Patronunuz olarak benden memnun kalacağınıza eminim, ama tahammül edemediğim tek bir şey var : Miscegenation !...

O ana kadar hiç işitmediğim bu acaib kelimeye önce mâna verememe dimse de sonradan anladım. Bu, «yerli kızlarla dostluk» demekti. Yani hatırı sayılır bir yasakla karşı karşıya bulunuyordum.

İşine düşkün bir adam olduğum için bu yasak önceleri bana pek tesir etmedi; sabahın erken saatlerinden akşamın geç vakitlerine kadar oldukça yüklü olan işim beni fazlasiyle avutuyordu. Fakat günler geçtikçe iş değişti, içinde bulunduğum ıssızlık evlât acısı gibi benliğimi sarmağa başladı. Gözün alabildiğine uzanan kauçuk ağaçlarının meydana getirdiği bu sevimsiz okyanusun ortasında, kendimi terkedilmiş bir öksüz çocuk gibi hissetmeğe başladım. Nerede ise oturup ağlıyacaktım.

Kısa bir tetkikten sonra, Mister Wieler'in «ahlâk felsefesinde» ki sırrını çözmüştüm. Benden önce aynı yerde çalışan bir Polonyalı, ömründe yüzünü dahi görmediği Glasgow'lu bir kızla mektuplaşarak evlenmiş, kızı bu Allahın belâsı yere getirmişti. Şimdi burada muhabbet kuşları gibi yaşıyorlar, kadıncağız da üçüncü çocuğuna gebe bulunuyordu.

Günler aynı yeknesaklık içinde akıp giderken mânasız hayatıma renk veren bir hâdise oldu. Bir akşam vakti kulübemin önündeki taraçada yemeğimi yerken, dolgun kalçalarını salıya salıya Malaya'lı bir yerli kızı önümden geçti; geçerken de neşeli, vahşi gözleriyle beni süzdü. O anda âşık olduğumu hissettim, evet, belki tuhaftır ama bu kızı daha ilk görüşümde âşık olmuştum. Bu günlerce devam etti. Hep aynı saatlerde geçiyor, aynı iç gıcıklayıcı bakışlarla beni süzüyordu. Bu bir tesadüf olamazdı; zira bakışlarında hep aynı tahrik edici pırıltı vardı. Her seferinde durdurup konuşmak istedimse de Wieler'in mevcudiyeti bir kâbus gibi üzerime çökmüştü. Allahtan olacak ki, kız bir müddet sonra oradan geçmez oldu; bu sefer de beni müthiş bir yeis kapladı. Halbuki bu kızla tek kelime bile konuşmuş değildim.

Yeniden mânasız günler başladı. Tropik güneşinin beyinleri sulandıran ağır havası altında Tubby Penfold isminideki bir arkadaşın anlattığı açık saçık hikâyeler yeşilne eğlencemizdi. Mamafih bu hikâyeler, bu menhus yere karşı nefretimi bir kat daha artırıyordu. Derken kendimi içkiye verdim, böylece çok geçmeden beynimde yıldızlar çakmağa başladı. Beni bu durumdan kurtaracak bir ilâca mutlaka ihtiyacım vardı. Odamdaki kitaplıkta bulunan tozlu karalama defterini aldım, başladım bir şeyler çizmeğe... Böylece, hiç beklenmedik anda resmin olmuştum. İlk yaptığım resim hiç şüphe yok ki, bir yaban kedisi kadar vahşi bakışlı, dolgun kalçalı Malaya'lı yerli kız oldu. Kısa zamanda karalama defterinin bütün yaprakları bu kızın çeşit çeşit resimleriyle doldu. Bu resimleri çizerken, zamanımızın salgın bir hastalığı olan cinsî romantizmin aslında ne kadar izafi olduğunu, bu hayvanca tamayyülün seyleyen bir iş sayesinde nasıl hiçlik içinde eriyebileceğini anlamış oldum.

Çok geçmeden resimde şahsi bir usûlb dahi elde etmiştim. İşin tuhaf tarafı, patronum Wieler de yaptığım şeylere hayran kalmıştı. Bir gün kulübeme elinde bir sürü mecmualarla geldi; içinden birini çekerek bana Hillary ve Sherpa Tensing'in resimlerin gösterdi. Everst tepesine İngiliz bayrağının çekilmesi ancak birkaç günlük bir hâdiseydi. Wieler benden, bu mühim olayı yağlı boya bir kompozisyonla ebedileştirmemi rica etti. Hayli uğraştım, sonunda sanat yönünden bence sıfır, hakikate hiç uymıyan berbat bir resim ortaya çıktı. Fakat patronum hayran kaldı, matlub olan da buydu. Resmi yatağının ayak ucuna asmış, yattığı yerden Himalaya efsanesini doya doya tadıyordu.

Wieler'in ısrariyle birkaç pastel resmimi Londra'daki bir galeriye uçak postasiyle gönderdim.

Aynı günlerde komşu fidanlıklardan birine Stella isminde yirmi dört yaşında bir İngiliz kızı geldi. Sarışın, muntazam vücutlu, güzelce olduğu için yüz mil civardaki bekârları bir mıknatıs gibi kendine doğru çekti. Mesafe bakımından en yakın ben olduğum için, ilk evlenme teklifi de benden geldi; ancak önce, Stella'nın tercih hakkı tanıdığı bir numaralı nâmzetin asi yeriller tarafından kazaen öldürülmesini beklemem icabediyordu...

Noel gecesi teklifim kabul edildi; çok geçmeden de ilk kavgalar başladı. Ressam olugum Stella'nın işine gelmiyordu. İlk kıskançlık belirtileri görüldü... Malayalı kızın portresi buna sebebolmuştu. Barışın avdet etmesi için Stella'yı karşıma oturtup portresini yapmağa çalıştım, ama bu sarışın, hiç bir mâna taşımıyan yavan ifadesiyle beni tatmin etmedi. Günlerden bir gün karalama defterimde, üç Malayalı kızın daha portesini görünce yeni bir kavga patlak verdi.

Ertesi sabah, münasip bir lisanla, onna göre koca olamıyacağımı izah ettim. Böylece ayrıldık. Çok geçmeden yeni birini buldu.

Bu hâdiseden birkaç hafta sonra Londra'dan aldığım bir mektupta Uliman resim galerisi on dört resmimi kabul ettiğini bildiriyor, birkaç takdirkâr sözle birlikte altmış üç İngiliz liralık bir de çek gönderiyordu. Elime geçen bu para ile ertesi hafta sonu soluğu doğruca Singapur'da aldım. Temeğimi Çin mahallelerinde yedim. Cathay kabaresine gittim, leylâk ağaçlarıyle kaplı eğlence parklarında dolaştım. Burada, açık hava boks maçlarının hemen yanı başında bir Kanton Operası temsili ediliyordu; biraz ötede de ejderha biçiminde salıncak ve atlı karıncalarda mahallî kıyafetleriyle Çinli çocuklar eğleniyorlardı. Bütün bunlar beni âdeta büyülemişti.

İki gün sonra beni şimale götüren trene bindiğim zaman, kauçuk ağaçlariyle kaplı iğrenç ormana yeniden hapsolacağım düşüncesi midemi bulandırıyordu. Kafamda bu düşünce dolaşırken kompartıman arkadaşım olan bir binbaşı gökten düşercesine konuşmağa başladı :

— Şu anda Hong Kong'da olmayı ne kadar isterdim !...

— Neden ?

— Singapur da güzel yer, ama yer yüzündeki her büyük şehre benzer, Hong Kong tamamiyle başkadır. Orada hakiki Çin kokusu vardır.

(Devamı gelecek sayıda)

ES-KO

LİMON ÇİÇEĞİ KOLONYASI

FM - 6, harika formül sayesinde ES-KO Limon Çiçeği Kolonyasının kokusu uzun müddet dayanır ve çok geniş bir sahaya yayılır.

FM - 6 formülü yalnız ES-KO Limon Çiçeği Kolonyasında vardır. Aradığınız bütün hususiyetler bu üstün kaliteli kolonyada bulunur.

Reklâm Moran

Yüzde 100 sabit ve etrafa yayılan koku

Bugün derhal FM - 6 lı bir ES-KO Limon Çiçeği Kolonyası alınız.

REZALETE PAYDOS — Belinda Lee ile Prens Orsini, dostları Cohen'in villâsında, foto muhabirlerinden bucak bucak kaçıyorlardı. Çünkü çifte intihar hâdisesiyle sebebiyet verdikleri rezalet henüz unutulmamıştı... Yukarıdaki fotoğrafta görüldüğü gibi Belinda yüzünü örtmeye çalışırken (solda) Orsini de oradan uzaklaşmaya gayret ediyordu.

BELINDA LEE FILIPPO ORSINI

Bundan bir müddet evvel çifte intihar teşebbüsüyle neticelenen ve bittiği zannedilen Belinda Lee - Filippo Orsini'nin aşk maceraları, Fransız Rivierası'ndaki lüks villâlardan birinde tekrar bütün hararetiyle devam ediyor.

HÂDİSEYİ ilk defa aksettiren bir Fransız gazetesi olmuştu. Gazetenin birinci sahifesinde, siyah ve büyük harflerle şu satırlar yazılıydı :

«Dün gece İngiliz artisti Belinda Lee ile İtalyan Prensi Filippo Orsini, La Licorne isimli gece kulübünde görülmüşlerdir. Cadillac marka otomobille gelen Belinda Lee ve Lancia markalı diğer bir otomobile binen Prens gazetecilerden bucak bucak kaçmışlardır.»

Hâdise, bu iki şöhret arasında evvelce cereyan eden bir vakayı bilenler için hakikaten mühimdi.. Belinda Lee ve Prens Orsini bundan birkaç ay önce bir bardak suda fırtına yaratmışlar, ümitsiz bir âşkın kurbanları gibi her ikisi de intihara teşebbüs ederek «Çifte intihara rezaletinin kahramanları olmuşlardı.

Bu rezaletten zarar gören Prens Orsini idi. Çünkü Papalık nezdindeki müşavirlik ünvanı elinden alınmıştı. Belinda Lee ise, kendisinden bütün dünya basınında bahsedilmesi sebebiyle bu rezaletten fayda görmüş sayılırdı...

Belinda Lee ve Prens Orsini, çifte intihar hâdisesinden bu yana, bir daha karşılaşacaklarına ihtimal verilmezken bir araya geliyorlar, üstelik eskisinden çok daha samimî ve karşılıklı aşk heyecanı içinde, gece kulüplerinde görünüyorlardı.

Uzun zamandır sessizliğe gömülmüş olan güzel İngiliz yıldızı ile sevgilisi Prens Orsini, Paris'in bir gece kulübünde beraber görülünce, aralarındaki aşkın kuvvetli olduğu, yahut birbirlerinden hâlâ vazgeçemedikleri anlaşılmıştı.

Belinda ve Orsini gazetecilerden kaçıyorlardı, çünkü bugün «sahte intihar» diye isimlendirilen teşebbüsleriyle umumî efkâr arasında tebessüme yol açmışlardı.

Paris'ten sonra iki sevgili Fransız Rivierası'na gittiler. Côte d'Azur'de bir haftalık tatil geçireceklerdi. İlk defa uğradıkları yer de «Whisky à Gogo» diye isimlendirilen sahildeki küçük gece kulübü oldu. İki sevgili kulübe gittikleri, fakat tanınmamak için akşam yemeğini mutfak köşesinde yemişlerdi.

Daha sonra Cannes şehrine 13 kilometre mesafede olan zarif bir villâya gittiler. Bu villânın sahibi Charles Cohen, Şimalî Afrikalı bir milyonerdi. Belinda ile Orsini'yi misafirperverlikle karşılamış, rahat etmeleri, dilledikleri gibi vakit geçirebilmeleri için bütün tertibatı almıştı... Villâda Belinda ile Orsini'den başka, Cohen'in arkadaşı Bayan X, Fransız yıldızlarından Anouk Aimée ile Maurice Ronet vardı...

Üç çift bütün gözlerden uzak villâda, kır piknikleri tertip ediyor,

ÖLMEYEN AŞK — Önce Belinda uyku ilâcı almış, sonra Orsini bilek damarlarını kesmişti. İkisi de ölmek istiyorlar, yahut öyle görünüyorlardı. Neticede Prens Orsini Papalık müşaviri vazifesinden affedilmişti. Kısa bir zaman sonra buluştuklarına göre, demek aralarında hakiki bir aşk vardır.

TEKRAR BİRARADA

havuz âlemleri yapıyor, felekten unutulmaz günler çalıyorlardı.

Ancak, her yerde gözü ve kulağı olan «gazeteci» nin mevcudiyetini unutmuşlardı.

Netekim iki sevgili, Belinda'nın kullanmakta olduğu Cadillac markalı lüks otomobille Charles Cohen'in Antibes'deki villâsına vasıl olduktan kısa bir müddet sonra foto muhabirleri de villâya gelmişler ve bahçede, ağaçların arasında gizlenerek resim çekmeğe hazırlanmışlardı.

Belinda ve Orsini foto muhabirlerine yakalanmamak için bütün çarelere baş vuruyorlardı. Çünkü daha birkaç ay evvel ayrılmaya ve bir daha görüşmemeğe karar vermişler, sonra da intihara kalkmışlardı.

Belinda, intihardan sonra hastanede kendisine geldiği zaman «Böylelikle bir niyetim yoktu, sadece uyku ilâcının miktarını şaşırdım» demişti.

Prens Orsini'ye gelince, evli olduğu ve karısından ayrılamıyacağı için, Belinda ile alâkasını kesmesi gerekiyordu. Netekim ayrılmışlardı da... Kısa bir zaman sonra tekrar buluşmaları, rezaleti yeniden alevlendireceği için foto muhabirlerine yakalanmak istemiyorlardı.

Fakat olanlar olmuş, İngiltere'nin güzel yıldızı ile vazifesinden affedilen yakışıklı İtalyan Prensi mü-nasebetlerini saklıyamamışlardı.

Belinda ile Orsini, dostları Cohen'in villâsında zengin ve hareketli bir aşk hayatı yaşıyorlar, bir gün Eden - Roc'da denize girmeye giderlerse, ertesi gün «Chirs - Craft» gezintileri yapıyorlardı...

Belinda Lee ile Prens Orsini de, birbirleri için intihara teşebbüs ettikten sonra, yaşamanın güzelliğini hele beraber olmanın lezzetini anlamışlar ve soluğu Charles Cohen'in villâsında almışlardı... Çünkü Belinda Lee, yaz sonunda yeni bir filim çevirmeye başlayıncaya kadar Prens Orsini ile yaz mevsiminin tadını çıkarmaya karar vermişti...

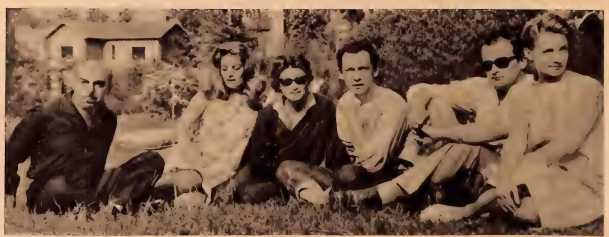

FELEKTEN BİR GÜN — İki sevgili, Şimali Afrikalı dostları Cohen'in Côte d'Azur'deki villâsında tatil geçirmeğe gitmişlerdi. (Soldan sağa doğru) Ev sahibi Cohen, Belinda Lee, tanınmış Fransız sinema yıldızı Anouk Aimé, komedyen Maurice Ronet, Prens Filippo Orsini ve Cohen'in sevgilisi, bütün gözlerden uzakta sahildeki zarif villâlarında tatlı saatler geçiriyorlardı.

YAŞAMAK NE GÜZEL — Belinda Lee, sevgilisi ile aynı havayı teneffüs etmekten memnun, bütün gün ılık denize giriyor, hayatın tadını çıkarıyordu.

BELINDA LEE'NİN ESKİ KOCASI SUSUYOR!...

Belinda Lee - Filippo Orsini hikâyesinin üçüncü kahramanı Cornel Lucas, hâdiselerin inkişafını soğukkanlılıkla karşılıyor. Ünlü fotoğrafçı Lucas, Belinda Lee'den ayrıldığından beri sessizliğini muhafaza etmekte devam ediyor. Halbuki aktrisin, Lucas'dan boşanma sebeplerini izah ederken söylediği sözlerde aynı kapalılığı bulmak mümkün değil: Belinda, «Cornel Lucas ile sevişmeden evlendim. Fakat (Afrodit) i çevirirken Orsini ile tanıştıktan sonra Lucas'tan ayrılmaya karar verdim.» (Yanda J. A. Rank şirketinin fotoğrafçısı Lucas — sağda— komedyen Norman Wisdom ile beraber görülüyor. Belinda Lee'nin meşhur olmasında Lucas'ın cazip fotoğraflarının rol oynadığı muhakkaktır.)

OSMANLI SARAYLARINDA

Harem Hayatının İçyüzü

Topkapı Sarayı külliyesindeki köşklerin odalarında dünyanın dört bir tarafından getirilmiş billûr, altın, gümüş kaplar, lâl yakut, zümrüt ve incilerden işlenmiş mobilyalar bulunur; burada dünyanın en güzel kadınları yaşardı.

YAZAN: ÇAĞATAY ULUÇAY

HAREME GİRİŞ — Bu geniş ve uzun antre, Harem kısmının araba kapısından görünüşüdür. Birinci katta kızlar ağası, nedimeler ve muahipler oturur, üst kısımda ise şehzadelerin dairesi bulunurdu. Karşıya gelen açık kapıdan Harem avlusuna çıkılırdı. Burada haremağları devamlı bir şekilde nöbet tutarlardı.

III. MURAT'IN SON EĞLENCE GECESİ

ÖLECEĞİ sene hastalanmıştı. Acılar içinde kıvranmasına rağmen bir türlü zevkten ve eğlenceden vazgeçemiyordu. Bu bir mizaç işi idi. Babasının oğlu idi. II. Selim de hamamda cariyelerle eğlenirken düşüp ölmemiş miydi? Hasta olmasına rağmen Sinan Paşa köşkünde bir eğlence yapmağa karar verdi.

O akşam, İstanbul'un en ünlü sazendeleri oraya gelmişti. Başka bir odada çalıyorlardı. Murat'ın en sevdiği ve beğendiği cariyeler türlü oyun havalarına uyarak ortada dönüyorlar, padişahı biraz olsun neşelendirmek istiyorlardı. Bu sırada III. Murat dolmuş, maziyi, gençliğini, Manisa sarayını, burada tertiplediği eğlenceleri düşünüyordu.

Safiye Sultanı çok sevmiş, eğlencelerine son vermişti. Fakat bir müddet sonra sarayadaki güzel cariyeler onu yoldan çıkarmışlar, o da eğlence ve zevklerine tekrar başlayvermişti. Havuz safaları, dairesinde tertipliediği eğlenceler de artık rüya olmuştu. Eskiden yılan gibi kıvrılan cariyelerin bakışlarına hiç dayanamazdı. Halbuki şimdi ne sazların oynak havaları, ne bu güzel cariyelerin kıvrak oyunları ona bir şeyler ifade ediyordu. Demek ki sazın da ,raksın da, zevkın de dilini unutmuştu. Bunları düşününce irkildi. Derhal sazendelere :

Bimârım ey ecel, bu gece bekle, cânım al!

Şarkısını söylemelerini emretti. Bu eğlence onun son eğlencesi oldu. Ecel, boğazına yapışmış, bir müddet sonra da onu boğarak alıp götürmüştü.

YEMEĞE DÜŞKÜN BİR PADİŞAH

III. Murat dairesinden sonra, gömme dolapları, sedefle işlenmiş kapıtlariyle I. Ahmet dairesi gözü çeker. Kitaplığı, bilhassa helâsı çok enteresandır. Helâ, duvara gömme olarak yapılmış, tahta üzerine sedef işlenmiş bir kapı ile gizlenmiştir. Yapılan hava tertibatı ile kokuların dışarıya gitmesi sağlanmış, bu suretle odada fena kokunun yayılması önlenmiştir.

Bunun yanında bulunan III. Ahmet' in yemek odası ise çok hoştur. Bu odaya I. Ahmet dairesinden geçildiği gibi, Hünkâr Sofasından aynalı kapılardan birisine bağlı olan merdivenle de çıkılabilir. Oda minnacıktır. Dört duvar yağlı boya meyva ve yemek resimleriyle süslenmiştir. III. Ahmet midesine zevki kadar düşkün olduğu için, istahını açsın diye duvarları meyva ve yemek resimleriyle donattırırmış. Odanın tavanına da kocaman bir ayna koydurmuş. Bunu yediği yemeklerin rengini, dumanını görmek için yaptırmış olsa gerek. Bu dairelerden başka Sünnet odası, Revan Kasrı da Haremin müştemilâtından sayılırsa da daha çok burlar Mabeyn kısmına aittir.

Topkapı Sarayının Harem kısmını gezenler, Haremin bugünkü haline bakarak, üç kıtada dünyanın en büyük imparatorluklarından birini kurmuş olan Osmanlı padişahlarının böyle basık, loş ve küf kokan dairelerde, yırtık pırtık eşyaların arasında nasıl yaşadıklarına hayret ederler.

Belki de bu düşüncelerinde haklıdırlar. Yalnız şunu gözönünde tutmalıdır ki Topkapı Sarayı, bir asır önce padişahlar tarafından terkedilmiş, Osmanlı Hanedanı Haremiyle beraber Dolmabahçe Sarayı ve Yıldız Sarayına göçmüştür.

Eğer Osmanlı padişahlarının nasıl bir ihtişam ve debdebe içinde yaşadıklarını öğrenmek isterseniz, Dolmabahçe, Yıldız, Beylerbeyi Saraylarını görmelisiniz. Orada bütün imparatorluğun hazineleri, zevkleri, padişahların debdebe ve ihtişamı bütün güzellik ve azameti ile hâlâ yaşamaktadır.

Topkapı Sarayının eski halini gözlerinizin önüne getirmek için Hazine dairesi, kumaşlar seksiyonu ve çini kaplar bölümünü gezmelisiniz. Ancak insan o zaman Topkapı Sarayının ihtişamını yaşıyabilir, kudret ve azametinin farkına varabilir.

TOPKAPI SARAYININ ESKİ HALİ

Bundan başka Topkapı Sarayı denilince bugün mevcut olan bina hatıra gelmemelidir. Bugün olmıyan bir çok saraylar ve köşkler de Topkapı külliyesine dahildi. Sirkeci istasyonunun karşısındaki burundan, Ahırkapıya kadar uzanan sahil şeridinin üzerinde mermer direkli, kurşun kubbeli bir çok köşkler vardı. Bu köşkler Marmara denizinin boynuna âdeta kıymetli taşlardan yapılmış bir gerdanlık gibi takılmıştı. Köşkler kubbelerin ve ağaçların altında dinlenir, kurşunların ve tepelerindeki madenlerin çıkardığı parıltılarla gözleri kamaştırırdı.

Sahilden Mecidiye köşkünün bulunduğu yere kadar uzanan geniş arazi sedlere ayrılmış, her seddin üzerine geniş pancurlu ve danteleli köşkler yapılmıştı. Köşklerin etrafında bahçeler, bahçeleri birbirinden ayıran tahta perdeler vardı.

Her köşk, bahçesinde havuzlar, içlerinde pırıl pırıl parıldıyan fıskiyelerle yıkanırdı. Havuzların kenarlarındaki kameriyeler, çiçek saksıları, meyva ağaçları ve nihayet ihlamurluklar, bu bahçelerin en güzel süsleriydi. Sevimli kasırların biricik dekoru, dünyanın dört bucağından getirilen meyva ağaçları, lâle ve gül bahçeleriydi. Bilhassa şehveti tahrik eden, güzel kokusiye ıhlamurluklara önem verilirdi.

Kasırların içine girilince Hünkâr Sofası, Apdest odası, Kızlarağası, Silâhtarağa odaları ve nihayet Harem kısmında Kadınefendi ve Valide Sultan'a ait odalar, devirlerinin en mutena yerli ve yabancı kumaşlariyle süslenmişlerdi.

Kasırların tabanını, mevsimine göre, Mısır hasırları, Nihali, Iran halı ve seccadeleri örterdi. Her odanın tavanı oyma veya boyama çiçek resimleri ve geometrik şekillerle süslenmişti. Pek çoğu altın yaldızlı idi. Tavanın göbek oymasına billûr fenerler veya kandiller asılırdı. Odalarda bulunan peykelerin üzerlerinde kadife ve kıymetli kumaşlarla kaplanmış kuştüyü minderler bulunurdu. Pencereler ve kapılar, renk renk kadife perdelerle örtülüydü. Odalarda dünyanın dört bucağından getirilmiş billûr, altın, gümüş kaplar, lâl yakut, zümrüt ve incilerden işlenmiş mobilyalar vardı.

DÜNYANIN EN GÜZEL KADINLARI

Bu köşklerin odalarında, insanların ancak hayallerinde canlandırabileceği dünyanın en güzel kadınları yaşardı. Başlarında hotozlar, göğüslerinde en kıymetli taşlardan yapılmış ziynet takımları, bellerinde incilerden işlenmiş kemerler bu güzellere ayrı bir zarafet ve nefaset verirdi. İnce ve narin ropların üzerini örten kürklerde, değerli taşlardan yapılmış kopçe ve düğmelerde ayağa giyilen pırıl pırıl ve çeşit çeşit renklerle gözleri doyuran minnacık küçük terliklerde ayrıca bir zarafet ve güzellik vardı.

Halbuki bugün bu köşkler harap oldu. Bir çoklarının yerleri bilinmiyor, kalıntılarına bile rastanmıyor. Hele Has Bahçe, bugün çok perişandır. Bununla beraber, geriye kalan Topkapı Sarayının Harem bölümü, gene Osmanlı Hanedanının üzerinde durulması icabeden kısımlarından birisi olarak hâlâ eski önemini ve ihtişamını muhafaza ediyor. İşte Topkapı Haremini bu dekor ve sahneler ortasında içlerinde cereyan eden vakalarla beraber gözden geçirirken Osmanlı padişahlarının yaşayışlarını daha iyi anlıyabileceğiz.

Padişahlar Haremde Nasıl Yaşarlardı ?

II. Selime kadar, başa geçen Osmanlı padişahları, seferlere ve savaşlara katıldıkları için, ömürlerinin önemli kısmı Harem dışında geçmiştir. Fakat İkinci Selimin seferlere çıkmamasiyle padişahlar Hareme çekilmişler, imparatorluğu kafes arkasından idare etmeğe başlamışlardır. 1566 yılından sonra günlerinin birçok zamanlarını Haremde geçiren padişahlar, Haremin yaşayışında, yeni yeni alışkanlıklarını ve âdetlerin yer almasında mühim roller oynamışlardır.

Padişahlar, sık sık halkla temas etmekten, onlarla yüz göz olmaktan hoşlanmadıkları için, zamanlarının çoğunu Haremde veya sarayın içinde geçirirlerdi.

Nihayet padişah da insandı. Divan veya önemli işler olduğu zaman Arz Odasına gider. Divan âzalarının dileklerini dinlerdi. Bunun dışında padişah için yapılacak bir iş yoktu. Ya Haremde kalacak kitap okuyacak, yahut da kadınlarla, cariyelerle oturup eğlenceler tertip edecekti. Bu da her zaman olacak işlerden değildi. Onun için padişah sık sık Haremden dışarıya çıkar, Hasbahçede bulunan Yalı Köşkü, Sepetçiler Kasrı, Sinan Paşa Kasrı, Çinili Köşk, Ağa Bahçesi, Gülhane Bahçesine giderdi. Bu gidişlerinde yanlarında En-

derun oğaları, bazan Harem oğaları, cüceler ve dilsizler de bulunurdu.

Padişah cuma günleri, maiyetiyle camiye gider, Hünkâr Mahfiilinde namazını kılardı. Eğer uzunca gezinmek isterse, Saadabâd'a, Alibey Köyüne, Okmeydanına kadar uzanırdı. Osmanlı padişahları, bir imparatorluğun devlet başkanı oldukları için bu gezilerde daha çok savaş hünerlerini ve atçılık kabiliyetlerini geliştirecek müsabakalar yaptırırlardı. Bunlar cirit ve tomak oynatmak, top ve humbara atışları yaptırmak, sektirme top attırmak, testiye, yumurtaya veya sırık üzerine konulan bir hedefe ok veya tüfekle nişan aldırmak, kılıç ve mızrak oyunları tertiplemek... gibi savaş gösterileri ve atış egzersizleri idi. Bunları, yanında götürdüğü Enderun ve Haremağalarına yaptırır, müsabakalarda başarı gösterenlere altınlar ihsan ederlerdi.

Padişahlar yoruldukları zaman, pehlivanları güreştirirler, cambaz ve perendebazları seyrederlerdi. Oyunlar bittikten sonra çavuşlarına saz caldırırlar, böylece günün yorgunluğunu gidermağe çalışırlardı. Zaman zaman yemeklerini de gittikleri köşkte yerler, yemek esnasında Mehter caldırırlardı.

Bazan padişahların güldürücü müsabakalar da yaptırdıkları olurdu. Meselâ yaşlı başlı Enderun oğalarına kartopu oynatırlar, yaya olarak koştururlar, dilsizleri sala bindirip onların ellerini kollarını salliyarak imdat istemelerine gülerler, bazan da cüceleri çocuklarla havuza sokup onların birbirlerini batırmalarından zevk alırlardı.

Türkler, İstanbulu fethedince daha çok Haliç kıyılarına yerleşmişlerdi. Biraz sonra Kâğıthane ün kazandı. Eğlenceler ve mesireler orada yapılmağa başlandı. Fakat Boğaz bunların hepsini bastırdı. İki tarafına köşkler ve kasırlar yaptırılarak Boğazın güzelleştirilmesi, daha mamur hale gelmesi temin edildi.

ÇIRAĞAN ÂLEMLERİ

Harem hayatında, en debdebeli ve göz alıcı eğlenceleri tertipliyen ve geliştiren III. Ahmet'le damadı Nevşehirli İbrahim Paşa olmuş, Haremin uluklarını Kâğıthaneden Boğazın en kuytu köşelerine kadar geniş leterek âdeta İstanbul'un her yanını zevku safa yuvası haline getirmişlerdir. Bundan dolayı «Çırağan eğlenceleri» dillere destan olmuş, hakkında şiirler yazılmış, bir çok kitaplarda methiyesi yapılmıştır. Nedim, Seyit Vehbi yazdıkları şiirler ve kasidelerle Çırağan âlemlerini tarihimize armağan etmişlerdir.

III. Ahmet'ten sonra gelen ince ruhlu, müziseyen III. Selim de eğlenceye geniş alanda yer vermiş, Lâle Devrini canlandırabilmek için var kuvvetiyle çalışmıştır.

Gerçi III. Selim Saadabad gibi muazzam bir eğlence yeri yaptırmamış, buralarda lâle safaları ve helva sohbetleri tertiplememiştir. Buna mukabil, müzik onun zamanında en olgun halini almış, Topkapı Sarayı, Saadabad, Boğazdaki köşkler sazendelerin sazlarından, hanendelerin dudaklarından dökülen tatlı nağmelerle âdeta çalkanmıştır. Bu iki padişahın getirdiği yeni eğlenceler sayesinde Harem hayatında hayli değişiklikler olmuş, karanlık odalar, loş koridorlar monotonluktan kurtulmuştur.

Padişahlar, Haremden dışarıya çıkmadıkları zamanlarda musahiplerini, nedimlerini çağırtır, onlarla sohbet eder veya dilsiz ve cücelerine bir takım numaralar, maskaralıklar yaptırarak gülerlerdi. Zaman zaman Hasbahçede veya Marmara kıyılarındaki köşklerden birinde uzun veya kısa süren halvetler yaptıkları da olurdu. Bu halvetlerde cariyeler çalarlar, oynarlar, türkü söylerler, Padişahları her hareket ve sözleriyle memnun etmeğe çalışırlardı.

Padişahlar, şiiri, musikiyi sevdiklerinden sık sık saraya tanınmış şairleri ve müzisyenleri çağırırlar, onlara şiirler okuturlar, saz çaldırırlardı. Padişahların maiyetinde bulunan nedimler ve musahipler de hoş sohbet, musikiden, şiirden, karagözden, orta oyunundan anlıyan kimselerdi. Padişah ya maiyetinde bulunan adamlara, yahut da sık sık saraya davet ettiği sanatkârlara türlü oyunlar oynatır, vakti hoş geçirmeğe çalışırdı.

Padişahların hemen hepsinin meddahları, karagözcüleri ve ortaoyuncuları vardı. Bunlar sık sık sarayda müsamereler verirlerdi. Osmanlı hareminde ve sarayında, en çok karagöze, meddah ve ortaoyununa yer verilmişti. Bu sanatkârlar verdikleri temsillerle Harem ve saray halkını gülmekten kırarlar, sonunda bol bol ihsanlara nail olurlardı.

ALTIN YERİNE 100 DEĞNEK !

Bu sanatkârların pek çoğunun değerli hâtıraları hâlâ yaşamakta ve zaman zaman da yadedilmektedir. III. Murat'ın meddahlarından biri gösterisini bitirmiş, padişahı çok memnun etmişti. III. Murat onun bu güzel gösterisinden pek memnun olmuş, bir kese altın uzatmıştı. Her zaman kısa kesa kseyi alan meddah bu sefer parayı almaktan çekinmiş ve :

— Yok Hünkârım, bugün ben altın istemem, yüz değnek isterim !

Diye tutturmuştu. Padişah, meddahın yeni bir numara yaptığını sanarak sebebini sormuş, fakat meddah :

— Hele elli değnek vurun, sonra sual buyurun !

Diye karşılık vermekten çekinmemiş, III. Murat derhal adamlarına meddahını yere yatırarak meydan dayağı atmalarını emretmişti. Meddah, yere yatırılmış bir güzelce döğülmüş. Dişini tırnağına takarak sopaların acısına dayanmış. Değnek elli olunca meddah :

— Durun, bir ortağım vardı, ellisini de ona vurun ! diye padişahtan rica etmişti. O zaman III. Murat işin farkına varmış, ortağının kim olduğunu sormuş. Meddah geniş bir nefes alarak :

— Sarayı hümayunumuz bostancılarından biridir ki sizden aldığım ihsanların, «Padişaha seni ben tanıttım !» diyerek daima yarısını elimden alır, efendimden aldığım her ihsana ortaktır. Bugünkü değneğin yarısı dahi onun olmak lâzımdır ! demişti.

III. Murat, derhal bostancıyı buldurmuş, elli sopa attırmış, meddahın parasına ortak çıkmamasını emretmişti.

(Devamı gelecek sayıda)

PADİŞAH KIYAFETLERİ — Yukarıda muhtelif padişahlara ait kıyafetler görülmektedir. Bunlar soldan sağa doğru Fatih Sultan Mehmet, Yavuz Sultan Selim, Kanuni Sultan Süleyman, II. Mahmut, Abdülaziz ve II. Abdülhamit'e aittir. Fotoğraftan da anlaşıldığı gibi 15. asırdan 19. asra kadar kıyafet değişmemiştir.

MURAT DAİRESİ — Haremin en güzel köşelerinden biri de Hünkâr Sofasının 3 üncü Murat dairesine açılan kısmıdır. Tezyin edilmiş çiniler ve eski yazılarla kaplı duvarları, antika saatleri, kabartma kapıları ve mermer çeşmeleri ile burası şahane bir manzara arzetmektedir. Direklerle bölünmüş kısım taht yeridir.

Florya İNGİLİZCE Konuşma Kampı

Türkiyede ilk defa **ENGLİSH SPEAKİNG CAMP'ı** açan müessese

Büyük fedakârlıklarla İngiltereden getirtilen İngiliz hocalarla bir ay, her gün, 6 saat ders yapacak, katiyyen Türkçe konuşmıyacaksınız.

SİZ DE bir İngiliz gibi konuşmasını öğreneceksiniz.

Lütfen ücretsiz broşür isteyiniz.

«Tertibeden» **GOOD ENGLİSH,**

Florya İngilizce Konuşma Kampı

Hilton karşısı No : 167 İst.
Tel : 48 04 46 - 36 97 08
Telgraf : INGKAMP - İST.

İstanbulun en güzel manzaralarını bu kartlarla dostlarınıza ve bütün dünyaya gönderebilirsiniz

8 ÇEŞİT RENKLİ
Suluboya İstanbul Manzaraları

Fiyatı 50 Kuruş

TOPTAN SATIŞ YERİ :
Divanyolu, Kiraz Cad. No. 7
PERAKENDE SATIŞ YERİ :
Galatasaray Meydanı, Doğan Kardeş Mağazası - İstanbul
İZMİR UMUMİ BAYİİ :
İBRAHİM YENEN
ANAFARTALAR CAD. 34 İZMİR

KATALOG İSTEYİNİZ

Çakıl Taşlarını Dile Getiren İstanbullu Kadın

MODERN sanatta ifade unsurları cidden çeşitlidir. Telleri bükerek bunların ritminden istifade edenlerden tutun da, çinko levhaların şekillendirilmesine, dökme demirden su borularına, ağaç köklerinden türlü plastik malzeme ve çeşitli maden halitalarına kadar çalışan sanatkârlar mevcuttur. Bu arada, mürekkep balığının boyasından resim yapan Salvadore Dali veya bir elektrik ampulü ile havaya çizdiği şekilleri fotoğrafla tespit ettiren Pablo Picasso'ya kadar daha nicesi sayılabilir. İstanbullu bir Türk kadını olan Ver-Kin hiç şüphe yok ki, bu sıraladıklarımız arasında yer alabilecek hususiyette bir sanatkârdır. İlk sergisini 1958 de İstanbul'da Amerikan Haberler Merkezi'nde açmış ve çok beğenilmiş olan Ver-Kin, türlü renk ve biçimdeki çakıl taşlarına hayat vermekle sanat âleminde cidden dünya çapında bir çığır açmıştır. Bu sanatkârı, diğerlerinden ayıran başlıca hususiyet taşları, tabii biçimlerini bozmadan birbirlerine yapıştırarak şekillendirmeleridir.

ÇİNGENE DANSÖZ — *Kıvrak haliyle bir İspanyol dansının ateşli nağmelerine ayak uydıran bu çingene kızı, sanki etten ve kemikten değil.*

KUMRULAR — *Aşkın sembolü olarak halk edebiyatına giren «sevişen kumrular» daki tabii ifade karşısında bunların basit çakıl taşlarının bir araya getirilmesiyle meydana geldiğine inanmak cidden bir hayli güç değil mi?...*

SİYAM MELEĞİ — *Siyam meleği Nang-fa, zarif çıtı pıtı haliyle, yeryüzüne inmiş hakiki bir melektir.*

İHTİYAR DİYOJEN — *Elinde feneri olduğu halde, beyhude yere «insan» ı aramağa çıkan ihtiyar Diyojen. Sahibini adım adım takibeden sadık köpek dahi, artık yorulmuş ve bu fuzuli yolculuktan umudunu kesmiştir.*

◀ İŞ BAŞINDA — *Sanatkâr Ver-Kin, çakıl taşlarına hayat verirken. Denizin sahillere attığı bu türlü ufaklı taşlardan her biri bir yeniçeri, bir sülhşör, bir Arap kızı, bir dansöz, bir horoz veya ihtiyar bir balıkçı olabilir.*

FOTOĞRAFLAR: İ. TENGİZMAN

Herkesin Beğendiği Kolonya ...

FREDO KOLONYASI limon, portakal ve bir çok güzel kokulu çiçeklerle imal edilen fevkalâde bir kolonyadır. Yüksek derecesi ve ince rayihası sayesinde friksiyonlar için gayet iyi; çarpıntı, kalp ağrıları ve bayıgınlık hallerinde ise çok müessirdir. Traştan sonra ideal dezenfektandır.

İNŞASINDAN 506 SENE SONRA

RUMELİHİSARI

İstanbul'un fethinin 505. yıldönümü 29 mayıs günü muhteşem bir törenle kutlandı. Aynı gün, restore edilen fethin büyük anıtı, 506 yıllık Rumelihisarı da açıldı. Hisar'ın Saruca Burcu'nda bir Fatih müzesi düzenlenmişti. Bu müzede Fatih'in eşyaları, silâhları, fetih devri hâtıraları bulunmaktadır. Ayrıca, kulede bulunan Fatih'in odası da restore edilmiştir.

MUHTEŞEM BİR AÇILIŞ — 29 mayıs 1958 günü Rumelihisarı'nın içini dolduran 30 bin İstanbullu 506 yıllık bir tarihi yeniden yaşamıştır. Mehter takımının kösleri cenk havaları çalarken, halk bir fetih heyecanı ile 32 dönümlük Hisar sahasında dolaşmıştır. Kapıdaki kitabede yazıldığı gibi «Ulu Hakan Muhammed'in mülkü daim» olmuştu.

ALTIN DEVİR VE ALTIN MAKAS — Fatih Sultan Mehmet 506 yıl önce Rumelihisarı'nı inşa etmekle altın bir devrin temellerini atmıştı. 506 yıl sonra Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, bu altın çağın başlangıcı olan anıtın kordelesini altın makasla kesmiştir. Bu törene Celâl Bayar, Adnan Menderes, vekiller, mebuslar ve kordiplomatik katılmıştır.

1

2

ASANSÖRLÜ KULE — Çandarlı Halil Paşa kulesine 30 metre yükseklikte bir asansör de konulmuştur. Bu kuleden Boğaz ve İstanbul bütün güzellik ve ihtişamiyle ayaklar altına serilmektedir.

3

1 FATİH MÜZESİ — Saruca Paşa kulesinde bir Fatih müzesi açılmıştır. Müzede, Fatih'in silâhları, harb elbiseleri, kale anahtarları bulunmaktadır. Resimde, Fatih'in zırhı görülüyor.

2 MÜZEDEN BİR KÖŞE — Fatih müzesinde o devirden kalma tüfek, kılıç, ok, yay, kalkan, muhasaraları gösteren plânlar askerî serpuş ve elbiseler de teşhir edilmektedir.

3 FATİH'İN ODASI — Saruca Paşa kulesinde Fatih kendine bir oda ayırmış, fetihle ilgili emirleri ilk olarak buradan vermişti. Bu oda resimde görüldüğü gibi restore edilmiştir.

FOTOĞRAFLAR: HAYAT EKİBİ

Hayat

Fethin 505 inci Yıldön

FOTO: FERİT CAN

ümünde Rumelihisarı

"LÂLA, BURADA BANA BİR HİSAR GEREK,,

Bu sözler muazzam Türk kalesi Rumelihisarı'nın yapılması için Fatih'in verdiği ilk emirdir. Aşağıda Hisar'ın inşasına dair bu güne kadar çıkmamış malûmat bulacaksınız.

506. YILA HAZIRLIK — Rumelihisarı üç ayda inşa edilmişti. Yalnız leventler, yeniçeriler değil, paşalar da sırtlarında taş taşımışlardı. 1953 yılında, fetihten tam 500 yıl sonra, harab bir durumda olan hisarın restorasyonuna başlandı. 2 milyon 490 bin lira harcanarak, fetih günlerinin havasına büründü.

BİZANS elçileri artık çizmeden yukarı çıkmışlardı. Onlara dostluğu ile tanınan Halil Paşa'ya karşı bile oldukça çiğ bir tavır takındılar. Prens Orhan'ın masrafları için Edirne Sarayı'nda vadedilen para neden ödenmemişti? Zaten yetmiyordu, iki misline çıkarılmazsa, Kayser, Orhan'ı serbest bırakacaktı.

Bu açıkça bir tehditti. Adı geçen (Prens), Bizans Sarayında bir rehin gibi yaşıyan, Emir Süleyman'ın oğlu idi. Sultan Mehmet II nin karşısına bir rakip gibi çıkarılmak istenıyordu.

Sultan Mehmet II, elçilerin bu tehdidini soğukkanlılıkla karşıladı, düşündüğü fetih planlarını bozmamak, hiç yoktan bir saltanat kavgası yaratmamak için yüzlerine gülüdü. «Yakında Edirne'de Kayser'in arzularını yerine getirirle,» şeklinde cevap verdi. Bursa'ya hareket etti, oradan Gelibolu yolu ile Edirne'ye geçmek istiyordu. Bursa'da ona Karamanoğlu ve Bizans'ın dostu olan Venediklilerin Gelibolu boğazını tuttuğu haberini verdiler.

Hünkâr doğru Kocaeline geldi, İstanbul'un üst yanındaki Akçahisar'a — Anadolu Hisarı — kondular. Vaktiyle aynı oyun babasına da oynanmıştı. Boğazı düşünceli düşünceli geçerken, Halil Paşa'ya :

— Lala, burada bana bir hisar gerek... şeklindeki tarihi emrini verdi.

Edirne'ye geldi, artık kış çatmıştı, bu mevsim onun için daima büyük planlara gebe kalırdı. Türkiye'nin Avrupa ve Asya'daki memleketlerine emirler gönderdi : Boğazın Avrupa sahilinde bir kale yapmak için bin duvarcı ustası, doğramacı ve diğer sanat erbabı ile bunlara yetecek kadar kireççi, kalfa ve her türlü âlet ve edevat istedi.

İzmit ve Ereğli'den kereste ve Anadolu'dan taşlar gönderildi. Beylerbeyiler, Beyler ve Subaşılar Boğaz'ın doğu kıyılarında toplandı. Bütün bu ekipler Samoslu Androkles'in Dâra ve İran Ordusu için muvakkat geçit köprüsü kurduğu yerin yakınlarında karşı sahile geçti.

Sultan'ın istediğinden çok malzeme ve usta toplanmıştı. Her ustaya iki de kalfa verilmek şartiyle sayıları 4000 i, ekmekçilerin yekûnu 5000 i bulmuştu. Mart ortalarında Edirne'den hareketle Gelibolu'ya varan Hünkâr, tam teçhizatlı altı kadırga, on sekiz kalyon ve 16 mavna ile Haliç'in önünden geçti. 26 martta Boğaz'da göründü, nihayet paşalarının çıktığı yere o da geldi. Plânları Mimarbaşı Musihiddin Ağa ile birlikte bizzat çizdi. Kalenin ana plânında dikkati çeken sahildeki büyük masgallı top kulesinin masraflarını Büyük Vezir Halil Paşa üzerine aldı ve şahsen yapılışına da nezaret eti. Sağanos ve Saruca Paşalar da kendi adları ile anılan kulelerin masraf ve inşasına bakma işlerini kabul etmişlerdi. Orada bulunan Şahabeddin Paşa da çok emek ve gayret sarfetti. Gittikçe ilerliyen yapı karşısında hiçbir şey yapamıyan Bizans Kayseri, politikasını değiştirmek zorunda kaldı. Bu siyaset kudretsiz tehditlerden, alçalan yalvarmalara çevrildi. Bizanslı Elçiler bu sefer de yapı sahasında görüldü. Kayser, mahsulü korumak için etraftaki köylerde müsellah nöbetçiler bulundurmak istiyordu. Bu hâdiseler esnasında bir Türk seyisi, bir Bizanslı'yı öldürdü. Karşılıklı kavga başladı. Araya silâhlı kuvvetler girdi. Bu suretle daha muhasara başlamadan, ilk muharebe şimşeği Boğaz sırtları önünde çaktı : Haziran 1452.

Bu hâdiseden sonra, Kayser şehrin kapılarını örttü. Şehirdeki Türkleri zindanlara kapattı. Kayser'in elçileri bir daha göründü :

— Şehrin tahlî bakımından Kayser Allaha iltica etmiştir. Sulhun bozulması yüzünden kapıları kapatmağa mecbur kalmıştır. Allah Sultana sulhperverâne fikirler ilham etmezse, şehrin sakinlerini gücünün yettiği kadar müdafaa edecektir.

Sultan, bu haberi bir nevi harb ilânı olarak kabul etti. Kayser, Karaman Seferi esnasında barut fıçısına attığı ateşin alevleri arasında kalmıştı. Elçilerinin bu bitkin halberine rağmen hâlâ Sultana bizzat kendi mutfağından nasıl yemekler ve içkiler gönderiyor, durumu düzeltmek istiyordu. Halbuki siyasî, içtimaî birçok sebepleri olan bir harbi lezîz yemekler, kıymetli hediyelerle önlemek mümkün değildi.

Değerli âlim Prof. Babinger'in tesbitlerine göre : Yapıya 15 nisan cumartesi başlanmış ve 31 ağustos 1452 perşembe günü ikmal edilmiştir. Sultan bu arada İstanbul surlarının hendeklerini tetkik etmiş, 1 eylül 1452 de de deniz yolu ile oradan ayrılmıştır.

Boğazkesen kül olarak üçgen şeklini almıştı. Üçgenin köşelerinde ismini verdiğimiz üç vezirin yaptırdığı kuleler vardı. Bir kaç metre kalınlığındaki duvarları masgal dişleri ile örtülü idi. 15 metreye kadar yükseklikleri vardı. Çatıları kalın kurşunlarla kaplanmıştı.

Bazı kimselerin zannettiği gibi, Sultan plânını kendi isminin Arap harfleri ile yazılmış şekline değil, arsasının ârızalarına ve bilhassa denisden gelecek gemileri kolayca top ateşine tutabilmek prensibine uydurmuştur.

Kale, sarp, kısmen dik kayalık uçurumlarla yükselen bir sırt üzerindedir. Uzunluğu yuvarlak bir rakamla 250 m., genişliği yerine göre 50 - 100 m. arasındadır. En yüksek kulesi deniz yüzünden 70 m. yukarıdadır.

Mehmet II, Boğazkesen kalesini, daha ayrılmadan 400 kişilik bir avuç erle Dizdar Pirus Beyin emrine verdi. Kumandanın aldığı emre göre, ister Karadenizden gelsin, ister oraya gitsin bütün gemiler yelken indirip, gümrüğünü verip öylece geçmeli idi. 1452 sonlarına doğru 3 Venedikli gemisi Pontos'tan gelirken kaptanlardan hiç biri bu emre itaat etmedi. İkisi kaçtı, fakat Kaptan Antonio Erisso'nun gemisi Urban tarafından hazırlanan ve kaleye yerleştirilmiş olan büyük topun attığı taş güllelerle batırıldı. Sahile çıkan azîler ağır bir surette cezalandırıldı. Hakikaten 225 - 300 kilo ağırlığında olan bu taş güllelerin darbesine dayanmak gemiler için imkânsızdı.

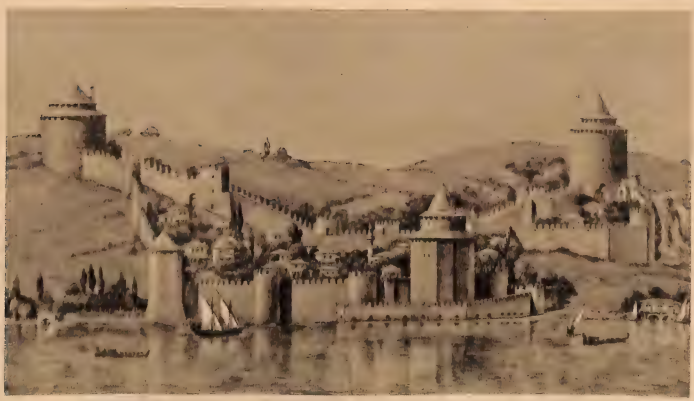

RUMELİHİSARI BÖYLE MİYDİ ?... — Gabriel tarafından yapılan ve Eski Eserleri Koruma Encümeni arşivinden alınan bu gravürde Rumelihisarı kulelerinin külâhlı olduğu görülüyor. Ancak, Hisar'ın restorasyonu sırasında külâhlara dair elde yeter derecede bilgi olmadığından bulunların yapılmasından vazgeçilmiş ve bugünkü şekilde restore edilmiş bulunmaktadır.

Bale ile Leblebici Horhor

Konusu bir Anadolu masalından alınan Çuhacıyan'ın (Leblebici Horhor) Operet, genç balerinler tarafından bir bale eseri haline konularak Saray Sinemasında temsil edilmiştir. Bu eserin hikâyesi şöyledir:

KINA GECESİ — Dursun, Zeynep ile gerdek eşiğinden atlamanın, ona kavuşmanın sevinci içinde. «Kalbim yanmış bugüne dek, dünya varsın yansın» diye aşkının derinliğini dansı ile ifade ediyor. Ama Kezban bir kara çalı gibi aralarına girecek ve bir kurşun Zeynep'i Dursun'dan ayıracaktır.

ZEYNEP'İN AŞKI — Zeynep'in ağzı armut devşirmiyor ya!... Onun da ağzı var, dili var. Hem de gönül dili. O da aşk kitabından dilinin döndüğünce lügat paralar. Ama ya bir gören, ya bir duyan olursa?... Yerin kulağı var, derler hem. Kimin umurunda! Zeynep, Dursun'un ilânı aşkına karşılık veriyor. Yavuklusunun aşkını karşılıksız bırakacak değil ya... Köyün kızlarının gözleri işte, gönülleri oynaşta...

KUYU BAŞINDA AŞK — Zeynep ile Dursun temiz bir aşkın tutsağıdırlar. Her âşık gibi çevreyi dört duvar sanırlar. Fakat Zeynep'in bir arkadaşı yemeyip içmeyip köy ağalarına, kızanlarına «Kuyu başında Zeynep Dursun'la oynaşıyor» derse. Ama söylemezse yavukluların hatırı kalır.

İLK ADIM — Leblebici Horhor balesini, Dursun rolünü alan Mihran Ebeyan sahneye koymuştur. Ablalarının, ağabeylerinin oyadıkları «Leblebici Horhor» dan sonra, Mihran Ebeyan'ın küçük bale öğrencileri sahneye çıktılar. Onlar henüz bir Anadolu masalını dramatik bale halinde oynıyacak yaşa gelmemişler. Ama ilerisi için çok büyük ümit veriyorlar.

Seni Sevmek Kaderim

Satış rekorunda "AMBER"den hemen sonra gelen roman!

Şimdiye kadar çıkan ŞAHESER ROMANLAR:

JOSEPHINE
GELİN TACI
SABAH YILDIZI
MELİSSA
AŞKTAN DA ÜSTÜN
HARP VE SULH
BÜYÜLÜ ÇİÇEK
HER KADIN GİBİ
SENİ SEVMEK KADERİM

GÜVEN YAYINEVİ
Cağaloğlu yokuşu, Nuriıbahçe s. No. 11 - İSTANBUL

Türklere karşı harbeden İtilâf Kuvvetleri Başkumandanı :

GENERAL HAMİLTON'UN ÇANAKKALE HATIRALARI

SUVLA Çıkarması

ÇEVİREN : ADNAN ERİM

16 temmuz 1915 : Ağustos ayı başlarında Suvla'dan yeni bir çıkarma yapmayı düşünüyoruz. »Bu mevzu etrafında şimdilik sadece Birdwood'la konuştum. Başka kimseye bahsetmedim. Ağızdan oğıza yayılıp, ta Türklerin kulağına kadar gitmesini istemiyorum. Bir defa onlar bu niyetimizi sezdiler mi, artık plânımızı baştan başa değiştirmekten başka çaremiz kalmaz !

Ağustos muharebelerinde hasıl olacak durumu kendi kendime bütün teferruatiyle mütalâa ederek Harbiye Dairesine raporumu gönderdim. Ağustos ayından evvel bolca miktarda doktor, yardımcı doktor, sıhhiye erleri, hastabakıcı, ilâç, ameliyat malzemesi ve yatak gönderilmesini istedim. O günlerde yapacağımız büyük harekâtta katî neticeyi elde etmek için yalnız ateş hattında muhtemelen 80.000 kişi kullanacağız. Diyelim ki, zayiatımız 20 bin olacak. O zaman ne yapacağız ?... Doktor, ilâç, hastabakıcı nereden bulacağız ?...

Belki bu 20.000 rakamı ilk bakışta hayli mübalâğalı görünür. Lâkin Çanakkale muharebelerinde bugüne kadar uğradığımız telefatla mukayese edilecek olursa, yerinde bir tahminde bulunulduğu anlaşılır.

Bu kadar çok yaralıyı tedavi etmek için de en az 30 nakliye gemisini muvakkaten hastane gemisi haline getirmek icabeder. Bu hastane gemilerine hiç olmazsa 200 askeri doktorla bol miktarda hastabakıcı ister. Yaralıları yatırmak için de on binlerce yatağın hazır bulunması lâzım gelmez mi ?...

Bakalım Harbiye Nezareti bu ihtiyacımıza nasıl bir cevap gönderecek ?...

17 temmuz 1915 : İmroz adasından saat 14 te ayrılıp «Savage» destroyeriyle Teke Burnu açıklarına geldik. Albay Aspinall ve Freddie ile ufak bir sandala bindik. Lancashire birliklerinin bulunduğu sahile çıktık. Kayaların kurşun tutmıyan kuytu yerlerinde, yine askerlerimiz denize girmekteydi. Bir vasıtaya atlayıp 13 üncü Tümen komutanı General Shaw'un karargâhına gittik. Shaw, cepheyi teftişten yeni dönmüştü. Yorgundu. Onu tekrar yormak istemedik. Albay Gillivan, Binbaşı Hillyard, Yarbay Jackson ve Albay Burton'u beraberimize alıp mevzilere kadar uzandık. J. 11 - 12 - 13 numaralı siperleri teftiş ettik. Subaylar ve erlerle konuştuk. Sonra 39 uncu Tugay komutanı General Cayley ile görüştük. Bütün subaylar ve erler tamamen dinç ve neşeliydi. Bunlar peyderpey gelmekte olan takviye birliklerimizdi. Bu taze kuvvetlerle Türklere karşı yeniden başarılı taarruzlara geçmemiz mümkün olabilecekti.

Bu esnada Türk topları, mevzilerimiz üzerine fasılasız bombardımanlarına muntazaman devam etmekteydi. Lâkin biz derin siperler içersinde bu atesten müteessir olmuyorduk.

Akşama doğru, cepheden ayrılıp sahile indik. Ufak sandalımız bizi açıktaki destroyere götürmek üzere kumsalda bekliyordu. Yerlerimizi aldık. İki bahriyeli, küreklere sarıldı. Durgun deniz üzerinde yavaş yavaş kaymıya başladık. İşte bu sırada pek komik bir hâdise cereyan etti.

«Savage» destroyerine birkaç yüz metre yaklaşmıştık ki, Türk topları, harb gemimizi aniden şiddetli bir ateş altına aldı. Büyük küçük mermiler, bir anda güverteye dökülmiye başladı. Geminin kaptanı bu vaziyet karşısında derhal makineleri işletti. Tam yolla kendini bir kilometre uzağa atıverdi ! Bizim gelmemizi beklemiye lüzum bile görmedi !... Sandalımızı denizin ortasında bırakıverdi... Böyle yapınca, Türk topları bu sefer de bizim üzerimize dönmez mi !...

O anda sahildeki askerlerimiz arasından bir kahkahadır yükseldi ! Halimizle alay ediyorlardı ! Denizin ortasında, ufacık bir sandal içinde düşman ateşine tutulmamız pek hoşlarına gitmişti ! Gülmekten kırılıyorlardı !

Bu hale, biz de gülmekten başka çare bulamadık. Kahkahaları koyverdik. Kurtulmamız sadece talihe kalmıştı. Topların menzili haricine çıkıncıya kadar tam isabet almazsak yakayı kurtardık demekti. Bahriye erleri, bütün kuvvetleriyle küreklere sarılmışlar, destroyere yaklaşmıya çalışıyorlardı. O da hiç istifini bozmuyor, yarım mil uzakta, ufak sandalımızın, bordasına yaklaşmasını bekliyordu... On dakika kadar böyle mermi yağmuru altında kürek çektikten sonra destroyerin aklı başına geldi. Güçlükle yerinden kıpırdadı. Bize doğru yaklaşmıya başladı.

Fakat Türk topları, «Savage» in ateş menzili içine tekrar girdiğini görünce ateşlerini derhal onun üzerine kaydırdılar. Bunu gören destroyer, yine bizi denizin ortasında bırakıp bir kilometre uzağa kaçmaz mı ?!...

Artık sandalın içinde, katılmaktan gözlerimizden yaşlar boşanmaya başlamıştı.

«Savage» uzaklaşınca, Türk ateşi yine üzerimize döndü. Mermiler bir sağımıza bir solumuza düşerek suları üzerimize fışkırtıyor, lâkin iyi bir talih eseri olarak sandalımıza dokunmuyordu !

Bu aralıksız mermi yağmuru altında bir saate yakın deniz üzerinde kaldık. Kürek çeken bahriye erlerinin yanaklarından sıpır sıpır terler damlıyordu. Nihayet «Savage»ın bordasına güç belâ yanaşabildik... güverteye çıktık...

İmroz'da demirlediğimiz zaman saat 21 olmuştu.

22 temmuz 1915 : Bugün de Aspinall, Bertier ve genç subaylardan Brodrick'le bütün cephe boyunca teftişlerde bulunduk. Herkes, ağustos taarruzu için harıl harıl hazırlanıyor. General Hunter - Weston'un hastalığı hâlâ devam etmekte. Başı çok rahatsız. Doktorlar bir haftadan evvel kendine gelebileceğini tahmin etmiyorlar.

23 temmuz 1915 : Hunter - Weston iyi olamadı. İngiltere'ye geri dönecek. Onun yerine General Bruce Hamilton'u istedim. Kendisini Güney Afrika Harb'inden gayet iyi tanırım. Mükemmel bir askerdir.

24 temmuz 1915 : Dün gece Türkler sol kanadımıza bir taarruz teşebbüsünde bulundular. Fakat hayli zayiatla geri çekildiler.

Bu sabah saat 11 de bazı birlikleri teftiş ettim. 34 üncü Tugayı mükemmel buldum. 32 nci Tugay da fevkalâde bir durumdaydı. Bütün subay ve erler heyecanla muharebe gününü beklemekteydiler. Akşam üzeri 11 inci Tümeni ziyaret ettim. En küçüğünden en büyüğüne kadar, ırz gibi çalışıyorlar, ağustos çıkarmalarına canla başla hazırlanıyorlardı.

28 temmuz 1915 : General Hunter - Weston'un yerine benim istemiş olduğum Bruce Hamilton'u vermediler. Sebebi, fazla yaşlı olmasıymış ! General Davies'i göndermişler. Onu da tanırım. Disiplin sahibi, sert bir askerdir. İyi dövüşür.

Ağustos harekâtında umumi kuvvetimiz 120.000 civarında olacak. Beni en çok düşündüren şey, daha evvel de söylediğim gibi, yaraları tedavi meselesi. Bu işi halletmeden harekâta başlamamız doğru olmaz !

2 ağustos 1915 : Bugün 30 uncu Tugayı teftiş ederek mükemmel bir durumda olduğunu gördüm. Birlik komutanı General Hill ile konuştum. Bütün hazırlıklarımız süratle ilerliyor. Herkeste heyecan son haddini buldu !

5 ağustos 1915 : Harekât plânında dikkat etmemiz lâzım gelen üç mühim nokta var : Birincisi, bu taarruzu bir baskın tarzında yapmak ve Türkleri gafil avlamak ! İkincisi, 13 üncü Tümeni ve Hint Tugayını Türklere sezdirmeden Anzac sahillerine nakletmek ! Üçüncüsü, İmroz, Limni ve Midilli adalarında bulunan tümenlerimizi gizlice ve muvaffakiyetle Suvla sahillerine çıkarmak !... Bu üç işi tam bir gizlilik içinde becerebilirsek şimdiden yarı yarıya başarı kazanmış sayılırız.

6 ağustos 1915 : Bu sabah büyük taarruzumuz başlıyor. İmroz adasındayım. Herkes büyük bir heyecan içinde. Önce destroyerler dolup dolup kalkıyor. Sonra nakliye gemileri hareket ediyor. Kimi askerler için için dua ediyor. Kimisi sevincinden hoplayıp zıplıyor.

Tam 8.30 da bütün filotilla limandan ayrıldı. Kuzeye doğru gözden kayboldu. Şimdi körfezde bir tek gemi yok. Ben de adada tek başıma ve yapayalnızım. Bu yalnızlık ve boşluk içime korku veriyor... Bu giden kuvvetler, Kitchener'in Yeni Ordusu. Şu dakikadan itibaren artık her asker kendi mukadderatı ile baş başa kalacak...

Hava kuvvetleri komutanı Samson'un birkaç gün evvel getirmiş olduğu hava fotoğrafları cebimde. Bu fotoğraflara göre, Suvla sahilinde Türk mevzileri ancak 100 metre derinliğinde uzanıyor. Bundan başka hiçbir tahkimat görülmüyor. Top mevzileri de yarım düzineyi geçmiyor. Arazi sanki bombos...

7 ağustos 1915 : Bugün de İmroz'dayım. Sahilden raporlar peydarpey gelmiye başladı. 9 uncu Ordu birlikleri sahilde tutunmuşlar. Seddülbahir'deki gibi telârgüler ve kuvvetli müdafaa ile karşılaşmış değiller.

Anzac'lar, Arıburnu cephesinde bazı Türk mevzilerini işgal etmiş bulunuyorlar. Bu harekât esnasında sağ cenahta 100 ölü, 400 yaralı verdikleri bildiriliyor...

Helles'te muvakkat başarılar elde edildi. Fakat bugün, Türklerin mukabil hücumlariyle tekrar eski mevzilerimize çekildik.

Suvla sahili boyunca, kıtalarımız zayıf mukavemetle karşılaşıyor ve muntazaman yavaş yavaş ilerliyorlar...

8 ağustos 1915 : Saat sabah 2.15 te 33 üncü Tugayın, Suvla'nın güney doğusunda, Tuz Gölü - Lala Baba hattını tutmuş olduğu bildirildi. Tuz Gölünün kuzeyinde 31 ve 32 nci Tugaylar mevzi almış bulunuyor. 34 üncü Tugay, Türkleri geri atarak ilerlemesine devam ediyor.

5.10 da bir rapor daha geldi : Yılgın Burnu kuvvetlerimizin işgali altında !

Kabatepe ve Arıburnu cephelerinde Türkler, Birdwood'un birliklerine üst üste hücum ediyorlar. Bu kesimde ilerliyemiyoruz.

General Shaw'un emrindeki 13 üncü Tümen Conkbayırı'na taarruz ediyor. İkinci hedef Kocaçimen tepe olacak. Burayı da zaptedersek Türklere karşı çok hâkim bir durum elde etmiş bulunacağız. Lâkin henüz Conkbayırı'nı işgal etmiş değiliz. Buralarda kanlı çarpışmalar olacağını tahmin etmekteyim.

Mün'im Mustafa bu hâdiselerin cereyan ettiği 30. Alay kesiminde emir subayı olarak vazifeliydi. Kendisi resmin solundadır. Ortada Alay Kumandanı görülüyor.

Siperlerimiz kat kat cesetlerle dolmuştu

Hamilton, 6 Ağustos günü Güney cephesindeki harekâttan bahsederken, «Helles'te muvakkat başarılar elde edildi» demekle yetiniyor. Bu basit ifadenin arkasında Türk fedakârlığının yeni bir tezahürü olan ne korkunç bir harbin yaşamdığını, Mün'im Mustafa'nın «Cepheden Cepheye» adlı eserinden naklettiğimiz şu pasajda okuyacaksınız.

6 ağustos 1915 gece yarısı saat iki !... Siperlerin içinde kumandan, zabit, nefer hepimiz ayaktayız. Cephede gayritabii bir sessizlik var. Bir obüs topunun ateşe başlaması, o günün, hayatımızın nihayetine kadar ne unutulmaz bir facia ile geçeceğini bize ihtar etmişti. Denizin üstünde düşmanın getirdiği zırhılar, kruvazörler, torpidolar fayrap etmiş, ateş püskürüyorlardı. Gün doğduktan sonra deniz kuvvetlerinin bombardımanlarına, siperlerimizin önünde meydana alan, düşman sahra ve cebel topları da iştirak etti. Yarım saat geçmemişti ki, deniz kenarına yakın mesafelerde bulunan menitörlerin kale toplarına benziyen büyük çaptaki topları da siperlerimizi dövmeğe başladı. Seddülbahir önündeki düşman filosu üç parçaya ayrıldı. Her ne tarafa baksanız, top mermilerinin yüzleri yakan infilâk ateşlerini görüyorsunuz. Müthiş bir tufanda bulunuyormuş gibi kasırgalar yaratan, amansız bir ateş üserimize yağıyor. Mütemadiyen çakan şimşekleriyle, sesnaları yere indiren bir âfet. Saatler geçtikçe bombardımanın daha da şiddetleniyor. Mermi parçaları düşüyor. Ah !... diye haykıranlar, yere düşenler, inliyen yaralılar... Sanki bütün dünya azap ve ıstırap içinde kıvranıyor. Top seslerinden kulaklar artık işitmez oldu, toprağın üstü demir tarlasına döndü. Birden İngiliz siperlerinden sivri sürgülerin parladığını gördüm. «Düşman hücum ediyor» diye seslenmişim. İngilizler hücuma kalkarken, topçumuzun bir grup ateşi düşmanın ilk hücum kademesinin tam üzerinde patladı. Bu o kadar mahirane bir topçu ateşi idi ki, siperlerden çıkan düşmanın ilk hücum safı olduğu yerde serildi, kaldı. Biraz önce heyecan içinde sarıldan kalblerimizde, demirden sağlam yeni bir kuvvet doğdu. Düşman taze kuvvetler çıkarmıştı. İki müdafaa hattının arasındaki geçit baştan başa, dipçiklerine kadar silâhları kana boyanan askerlerimizle dolu. O hayat memat anında yüzlerinde kahramanlığın meşalesi yanıyor. Bu boğuşma yarım saat devam etti. Şimdi anlaşılması lâzım gelen bir şey vardı. Siperlerimiz askerlerimizin elinde mi ?... Siperler daha vücutları soğumamış ölülerle ağzına kadar dolmuştu. Orada burada bombadan parçalanmış kafalar, tersine dönmüş bacaklar, bir kat Türk, bir kat İngiliz ölü ve yaralıları bir enkaz halinde yığılmış duruyordu. Basacak yer arıyorduk. Üç saat sonra netice öğrenildi. Gayet ufak bir kısım siperden başka tekmil hattı müdafaada düşmandan hiçbir eser yok. Hepsi Türk alayının elinde...

ÇELECEK SAYIMIZDAN İTİBAREN Tefrikamızın Anafartalar Muharebelerine ait kısmına başlıyoruz. Bu vesileyle Atatürk'ün «Anafartalar Hâtıralarından bazı pasajları tefrikamıza mavzi olarak neşredeceğimizi okuyucularımıza müjdeleriz. Yukarıda büyük kurtarıcının Çanakkale cephesinde çekilmiş ve bugüne kadar çıkmemiş olan bir fotoğrafı görülmektedir.

GRAPHO ENGLISH

İNGİLİZCE KONUŞMA KAMPI

Türkiyenin en güzel köyü ABANA'da deniz kenarında elektrik su ve hertürlü sıhhi tertibatı bulunan GRAPHO - ENGLISH'in kendi tesislerinde günde 6 saat ders ayrıca denizde, sporda, yemekte ve gezide İngiliz öğretmenlerle daimi İngilizce konuşma imkânı için ücretsiz broşürlerimizi isteyiniz.

GRAPHO - ENGLİSH
İstiklal Caddesi 284, Beyoğlu

MEKTUPLA İNGİLİZCE

İlmî bir methodla öğrenilir. İşte siz de senelerdenberi lisan öğretiminde büyük bir başarı sağlayan

GRAPHO - ENGLISH

Sayesinde Türkiyenin her yerinde okuyup yazarak ve dinliyerek ecnebi öğretmenlerin kontrolü altında

İNGİLİZCE-ALMANCA-FRANSIZCA

öğrenebilirsiniz. Ücretsiz Broşürlerimizi isteyiniz.

GRAPHO-ENGLISH İstiklal Caddesi 284 Beyoğlu.

GÜL-OK KONFEKSİYON

yazlık bir modelini takdim edi

MODEL : 511
Poplin buruşmaz elbise
Fiat ..... TL. 76,40

Mevsim için hazırlanan zengin çeşitli koleksiyonumuzu Gül - Ok mağazalarında görünüz.

Posta ile tediyeli sevkiyat yapılır
Müracaat
Posta K. No. 412
GALATA

Toptan satış : Duvardibi 3/5
Eminönü — Telefon 47 12 41

Rüya Kadın

ROMAN : 8

Yazan: **Collins**

ÇEVİREN : SÜREYYA S. BERKEM

CAM sevgilimi bir sandalyeye oturtmuştum ki bitişik odadaki menhus İngiliz tekrar homurdanmaya ve sesler çıkarmaya başladı. Değnekle yere vuruyor, büyük bir korku içinde :

— Rigobert ! Rigobert !... diye bağırıyordu.

Onun bu çirkin ve kulakları tırmalayıcı sesi derhal sevgilimin dikkat nazarını çekti. Bir lâhza içinde güzel rengi değişti ve :

— Allah aşkına, dedi, kim bu bitişikteki odada ?

— Deli bir İngiliz.

— Bir İngiliz mi ?

— Kendine gel meleğim. Şimdi ben onu teskin ederim.

Menhus ses yine feryada başladı :

— Rigobert ! Rigobert !

Sevgilim kolumdan tutarak :

— Kimdir bu ? Nedir adı ?...diye bağırdı.

Bu suali sorduğu zaman yüzünde beliren garip ifade gözümden kaçmamıştı. Beni bir kıskançlık nöbeti tuttu :

— Onu tanıyor musun yoksa ?... diye sordum.

— Bana adını söyle ! Adını... diye ısrar ediyordu.

Cevap verdim :

— Francis..

— Ya soyadı ?

Omuzlarımı silktim. O barbar İngiliz adını ne hatırlıyor, ne de telâffuz edebiliyordum. Ancak «R» ile başladığını ona söyledim.

Oturduğu sandalyede arkasına doğru yıldı. Acaba bayılıyor muydu ? Hayır, derhal kendini topladı, rengi yerine geldi. Gözleri ateş gibi parlıyordu. Bunun manası neydi ? Umumiyetle kadınları pek iyi tanıdığım halde bu kadın beni hayretler içinde bırakmıştı. Kendisine sordum :

— Onu tanıyor musun ?

Güldü ve :

— Ne saçma şey ! Ben nereden tanıyacağım onu ? Git de teskin et zavallıyı... dedi.

Aynam yanımda idi. Ona bir bakış, hiçbir kadının İngilizi bana tercih edemiyeceğine beni inandırdı. Kendime güvenim artmıştı. Derhal İngilizin yanına gittim.

Yanına varır varmaz hemen benim odayı işaret etti. Kendi dilinde bana birçok sualler sordu. Hareketlerinden ve işaretlerinden öyle anlıyordum ki odamda bir misafir olduğunu keşfetmişti. İşin daha garibi, odamda birinin bulunmasından âdeta huylanmıştı. Biraz önce bahsettiğim usule müracaatla, yani kendi dilimde küfrederek, onu teskine çalıştım. Teşebbüsüm, istediğim neticeyi vermeyince, itiraf edeyim ki suratına yumruğumu saltıyarak odadan çıktım.

Sevgilimin yanına döndüğüm zaman onu, büyük bir heyecan içinde, odada bir aşağı bir yukarı dolaşıyor buldum. Bardağını doldurmamı beklemeden — ben yokken o — Moselle'e hayli himmet etmişti. Onu masa başına güçlükle oturtabildim. Bütün ısrarıma rağmen hiçbir şey yemek istemiyordu :

— İştahım kalmadı, diyordu, bana şarap verin.

Zengin Moselle şarabı şöhretli adına hakikaten lâyıktı : şişenin kalınlığına rağmen damak üzerindeki tesiri pek zarif ve hoştu. Bu güzel şarabın şerefliği, sevimli misafirimin üzerinde pek öyle yıkıcı bir tesir yapmamışa benziyordu. Onu daha da kuvvetlendirmiş ve ateşlendirmişti. İşte o kadar...

Daima yavaş tonla konuşuyor, ben ne zaman bahsi değiştirsem, o, lâfı döndürüp dolaştırıp bitişikteki İngilize getiriyordu. Bu ısrarı başka bir kadın yapsaydı belki beni güçendirirdi. Fakat benim bu güzel misafirime karşı büyük bir zaafım vardı; sorduklarına bir çocuk saflığıyle cevaplar verdim. Mensup olduğu milletin bütün o eğlendirici ekzantrik halleri onda vardı. İngilizi yatakta yatmaya mecbur eden kazayı anlattığım zaman birden bire ayağa fırladı. Yüzünde garip bir gülümseme ile :

— İngilizin ayağını kıran atı bana gösterin ! Ben o atı mutlaka görmeliyim !... dedi.

Onu ahıra götürdüm. Atı görünce öptü. Şerefim üzerine söylüyorum ki atı öptü ! Bu hareket, bana dokunmuştu. Dedim ki :

— Şen bu adamı herhalde tanıyorsun; şu veya bu şekilde seni gücendirmiş olacak.

Fakat, hayır, o zaman bile bunu itiraf etmiyordu :

— Ben, diyordu, bütün güzel hayvanları öperim. Seni de öpmedim mi ?

Bu sevimli izahtan sonra koşup merdivenlerden yukarı çıktı. Ben de, ahırın kapısını kitlemek üzere, arkada kaldım. Tekrar onunla birleştiğim zaman garip bir keşifte bulundum. İngilizin odasından çıkarken onu yakalamıştım. Bana şöyle bir tevilde bulundu :

— Tekrar merdivenlerden aşağı inip seni çağıracaktım; odadaki adam yine gürültü yapıyor.

Deli İngilizin sesi bir kere daha kulaklarımızı tırmalıyordu :

— Rigobert ! Rigobert !

Onu bu sefer gördüğüm vakit korkunç bir hali vardı. Gözleri fal taşı gibi açılmış, vahşi vahşi bakıyor, yüzünden aşağı terler boşanıyordu. Korku paniği içinde eliyle gökyüzünü işaret ediyordu. Bütün tavırlarıyle ve işaretleriyle yalvarıyordu ki kendisini tekrar yalnız bırakmıyayım.

Gülmekten kendimi alamadım. Onun yanında oturup güzel dostumu bitişik odada tek başına bırakmak ! Ne güzel bir teklifti bu !

Çıkmak üzere kapıya doğru yürüdüm. Benim onu yine yalnız bırakacağımı anlayınca, ümitsizlik içinde, öyle bir çığlık kopardı ki uykudaki hizmetçilerin uyanacaklarından korktum.

Bu gibi hallerde ne kadar pratik bir

adam olduğumu beni tanıyanlar bilirler. İçinde çamaşırlarını sakladığı dolabı açarak bir tomar mendil çıkardım. Bunlardan biriyle ağzını kapadım, diğerleriyle de ellerini bağladım. Şimdi artık hizmetçileri uyandırmasına imkân kalmamıştı. İşimi bitirince etrafıma baktım .

İngilizin odasiyle benim odamın arasındaki kapı açık duruyordu. Güzel dostum da eşiğin üstünde, yataktа mecalsiz kalan İngilizi ve benim vurduğum son düğümü seyrediyordu.

— Orada ne yapıyorsun ? Niçin kapıyı açtın ?... diye sordum.

Yatağa yaklaşıp, gözlerini yataktaki adamdan hiç ayırmadan, kulağıma şöyle fısıldadı :

— Bağırdığını duydum da...

— Eh, ne olur duyarsan ?

— Öldürdüğünü sandım.

Korku içinde geri çekildim. Nasıl böyle bir şüphe besliyebilirdi ? Bu, ne kadar iğrenç bir şeydi ! Hem bu sözleri söylerkenki tavrı, insanı çileden çıkartacak bir mahiyette idi. Bunlar benim üzerimde o derece fena bir tesir uyandırmıştı ki, vücudume bir yılan sürtünüyormuş gibi, o güzel mahlûktan geri sıçradım.

Cevap vermek üzere kendimi toplamaya vakit kalmadan sinirlerim başka bir şokla alt üst oldu : ahırın avlusundan hanımımın sesini işittim; beni çağırıyordu.

Düşünmek için değil, yalnız hareket etmek için vakit vardı. Yapılacak biricik şey, Mrs. Fairbank'ın merdivenlerden çıkmasına meydan vermemek ve bu surette de yalnız benim kadın misafirimi değil, İngilizin ağzı tıkalı ve elleri bağlı halini ona göstermemekti. Merdivenlerden aşağı koştuğum sırada saatin ikiye çeyrek kalayı çaldığını duydum.

Hanımım, merak içinde ve heyecanlı idi. Kendisine refakat eden doktor ise, kendi düşünceleriyle eğlenen bir adam gibi, kendi kendine gülümsüyordu. Mrs. Fairbank :

— Francis uyanık mı, yoksa uyuyor mu ?... diye sordu.

— Biraz rahatsızdı madam, fakat şimdi iyidir.

Merdivenlerden çıkmasına meydan vermemek için de şunları ilâve ettim :

— Eğer rahatsız edilmiyecek olursa hemen derin bir uykuya dalacak.

— Şimdiye kadar hiçbir şey olmadı mı ?

— Hiçbir şey olmadı, Madam.

Doktor, komik bir tarzda kirpiklerini kaldırarak :

— Eyvah ! Mrs. Fairbank, dedi, hiçbir şey olmamış ! Demek romantik günler sona erdi !

Hanımım ,biraz sinirli, ona şu cevabı verdi :

— Saat henüz iki değil.

Sabahın bu vaktinde ahırların kokusu kuvvetli idi. Mendiliyle burnunu tıkayıp avlunun, bahçeyi evden ayıran kuzey kapısına doğru yürüdü. Bana da kendisini takibetmem emrini verdi. Ahırların kokusundan uzaklaşınca beni tekrar sorguya çekti. Gaybubeti esnasında hiçbir şey olmadığına inanmak istemiyordu. Vaziyetin icabına göre bulabildiğim yalanları derhal icadettim. Doktor da durmuş gülüyordu. Böylece, saat ikiyi çalıncaya kadar, aradan dakikalar geçti. Saatin ikiyi çaldığını duyan Mrs. Fairbank, İngilizi bizzat gidip odasında görmek niyetinde olduğunu açıkladı. Doktorun müdahalesi imdadıma yetişmeseydi bilmem ki halim ne olacaktı ? Doktor ona mâni olarak :

— Francis'in uyumak üzere olduğunu işittiniz, dedi, eğer odasına girecek olursanız onu rahatsız edersiniz. Yaptığım tecrübenin muvaffakiyetle sona ermesi için onun geceyi iyi geçirmesi ve sabah ona hakikati söyledi ğimiz zaman kendisine malik olması şarttır. Şu halde, Madam, onu rahatsız etmemenizi sizden rica edeceğim. Şayet bir şey olursa Rigobert tehlike çıngırağını çalar.

Hanımım bir türlü razı olmak istemiyordu. En az beş dakika kadar aralarında hararetli bir tartışma oldu. Nihayet ısrardan vazgeçmeğe karar vererek :

— Yarım saat içinde Francis ya derin bir uykuya dalmış veya uyanmış olacak, dedi, yarım saat sonra ben tekrar geleceğim.

Doktorun koluna girerek birlikte konağa gittiler.

Önümde yarım saatlik bir zamanla baş başa kalınca İngiliz kadınını köye götürmeği ve sonra ahırlara dönerek Francis'in ağzını ve ellerini, istediği kadar bağırıp çağırmak üzere, serbest bırakmayı kararlaştırdım. Misafirimi uzaklaştırdıktan sonra onun bütün ev halkını ayağa kaldırması umurumda bile olamazdı !

Avluya döndüğüm zaman açık bir kapının menteşe gıcırtısına benzer sesler işittim. Bu, kendi elimle kapadığım kuzey methalinin kapısı idi. Ahırların arkasındaki batı methaline gittim. Buradaki kapı, iki patika ile Mr. Fairbank'ın bahçelerine açılıyordu. En yakın patika köye, öteki de şoseye ve ırmağa giderdi.

Batı methaline geldiğim zaman kapının açık olduğunu gördüm. Gecenin geç vaktindeki hafif rüzgârla ileri geri sallanıyordu. Şaşakaldım. Zira saat on birde güzel misafirimi buradan içeri almış ve sonra da kapının kendi elimle sürmesini çekip kapamıştım. Bundan iyice emindim. İçime bir korku girdi. Bunu kim açabilirdi. Derhal ahırlara koştum.

Evvelâ kendi odama baktım. Boştu. Koşum odasına gittim. Kadından hiçbir eser yoktu. Kendi odama dönüp İngilizin yattığı odanın kapısına yaklaştım. Benim gaybubetim esnasında acaba kadın burada mı kalmıştı ? Elim kapının tokmağında olduğu halde içim bir türlü açmak istemiyordu. Dinledim. İçeriden hiçbir ses, hiçbir hareket işitilmiyordu. Yavaşça seslendim. Cevap yok. Hâlâ tereddüt içinde bir adım geri çekildim. Kapının eşiği altından bana doğru yerde siyah bir cismin ilerlediği dikkat nazarımı çekti. Masanın üstündeki şamdanı koparak yere eğilip muayene ettim. Siyah, yavaş yavaş hareket halinde bulunan şey, bir kan selinden başka bir şey değildi.

Bu korkunç manzara beni harekete getirdi. Kapıyı açtım.

İngiliz, yalnız başına, yatağında yatıyordu. İki yerinden bıçaklanmıştı; gırtlağından ve kalbinden ! Alet, ikinci yaranın üstünde bırakılmıştı. Bu, İngiliz yapısı, sapı geyik boynuzundan yeniye benziyen bir bıçaktı.

Derhal imdat işaretini verdim. Bundan sonrakilerini şahitler anlatabilirler. Bu cinayeti benim yapmış olmamı farzetmek büyük bir insafsızlık olur. Evet, itiraf ederim ki ben birçok delilikler yapmaya müstaidim. Fakat bir cinayet, asla ! Kaldı ki, benim onu öldürmem için ortada hiçbir sebep yoktu. Benim gaybubetim esnasında onu o kadın öldürmüştü. Bunu yaptıktan sonra da, hanımımla konuştuğum sırada, batı methalinden sıvışmış olacak.

Söyliyecek başka bir şeyim yok. Yemin ile teyit ederim ki bu yazdıklarım, 1 mart gecesi geçmiş olan hadiselerin hakikate uygun tam bir hikâyesidir.

Yüksek saygılarımın kabulü ricasiyle:

Joseph Rigobert

(PERCY FAİRBANK TARAFINDAN İLÂVE)

Francis Raven'i öldürmek suçu ile muhakeme edilen Joseph Rigobert beraet etti; öldürülenin yanında bulunan kâğıtlar, karısının ona karşı müthiş bir düşmanlık beslediğini isbat edecek mahiyette idi.

Cinayetin işlenmesini mütaakıp yapılan araştırmalar, ahırlardan çıkınca cânî kadının ırmağa giden patikayı takibettiğini gösteriyordu. Irmak aranıldı. Fakat hiçbir netice alınamadı. Onun boğulmak suretiyle ölüp ölmediği bugüne kadar anlaşılmış değildir. Ortada bir hakikat var ki o da, Alicia Warlock'un bir daha hiçbir yerde görülmüş olmamasıdır.

Ve işte böylece, esrarengiz olarak başlayıp esrarengiz olarak sona eren Rüya Kadın gözünüzün önünden silinip gider. Bu neydi ? Bir hayalet, bir peri mi ? Yoksa canlı bir mahlûk mu ? Artık bunu siz düşününüz ve siz bulunuz !

S O N

MODA

TAKDİM EDEN: SUAVİ SONAR

GENÇ KIZ — Yaz aylarında bir genç kızın günün her saatinde rahatça giyebileceği pratik bir kıyafet. Büst siyah pamukludan yapılmış kolsuz ve dekoltedir. Belindeki kemerin altında sırılanmış penaleris bolleştirilmiş olan keten etek, kendi kumaşından çıkarılarak üzerine çaprazlama konan şerit vasıtası ile bir hususiyet kazanmaktadır. Bu kıyafet her saat giyilebilmektedir. (B. Claude)

KARELİ — Üzerinde gri beyaz iri kareler olan pamuklu-dan yapılmış yukarıdaki etek ceket, bu senenin en be-ğenilen modellerindendir. Dize iplik kesilmiş diz hiza-sındaki eteğinin önünde bir pilikaşe vardır. Ceketin kesikli cepleri hususiyet teşkil etmektedir. (Carven)

ÜÇ GÜL — Toz pembe renkte taftadan yapılmış bir kokteyl kıyafeti. Üçgen biçiminde dekolte yakası, göğüslerin üzerinde bedeni daraltan çift pensleri vardır. Model, önde üst üste kapaklanmış olan kabarık etek ve üç gül sayesinde orijinalite yaratmaktadır. Bu kıyafete eldiven yakışmaktadır. (M. Rouff)

DANTEL — Arka yakası sırtın ortasına kadar yuvarlak şekilde açılmış dantel-den bir kıyafet. Ön ve arka ortasında modeli kabarık tutan bebe biçimi bolcana piller vardır. (M. Rouff)

ÇİÇEKLİ — Üzeri frapan renkte çiçeklerle emprime edilmiş ipekliden bir sokak kıyafeti. Ön ve arkadan ikişer pense vücuda oturtulmuş olan beden, kolsuz ve yakasızdır. Eteğin iki yan kısmı kesikli ve plilidir. Bu model ancak kalçasız olanlara tavsiye edilebilir.

IKI KIYAFET — Soldaki gri renkte tüvitten yapılmıştır. Üzerindeki bordo renkli cepler modeli pıklaştırmaktadır. Sağdaki, kalçaya kadar inen uzun bedeni ve düzgülü kısa eteği ile orijinal bir modeldir. Kumaşın vücuda oturması için göğüs altı pensleri beden boyunca eteğe kadar uzatılmıştır. (Gattegno)

ORIJINAL — Beyaz ketenden orijinal bir sokak kıyafeti. Eteğinin arkası 10 sm. kadar açıktır. Arkadan düğ-meli ceketin kenarı büzülerek için-den lâstik geçirilmiştir. (P. Billet)

MÜZİK Haberleri

BİLLY VAUGHN'un Sihirli Melodileri

Melodiler diyarı Amerika'nın bütün eyaletlerinde son günlerin en çok sevilen parçalarından biri haline gelen «Sail Along Silv'ry Moon» adlı melodi, tatlı müziğinin yanı başında şahaser bir hafif dans parçası olarak da ayrı bir kıymet taşıyor... Parçanın bu kadar popüler olmasında, melodisinin güzelliği kadar hiç şüphe yok ki; notaları bir araya getirip kulağımıza ulaştıran sanatkârların idarecisi Billy Vaughn'un da büyük bir rolü var...

Müzisyen ana ve babası ile müzikle dolu bir muhitte yaşıyan Vaughn 5 sene süren askerliği bittikten sonra kendisini Kentucky Bowling Green kasabasındaki bir gece kulübünde buldu. Bu kulüpte Jimmy Sacca adlı şarkıcı ile tanıştı... Billy Vaughn birşeyler yaratmak, kendi notalarını duyurmak istiyordu. Yine aynı kulüpte karşısına çıkan Seymour Spiegleman ve Don Mc Guire isimli iki şarkıcının da yardımı ile dinleyicilerine «Trying» adlı ilk parçasını takdim etmeye muvaffak oldu. Dot plâk şirketi bu güzel melodiyi plâğa alarak bütün Amerika'ya duyurmakla dört genç sanatkârı da şöhretin eşiğine getiriverdi. Billy kısa zamanda Dot şirketinin müzik direktörü oldu. Şu anda ise «Sail Along Silv'ry Moon», «Raunchy» plâkları, Billy Vaughn ismini muvaffakiyetin zirvesine biraz daha yaklaştırmış bulunuyor.

● Russ Hamilton, «Tip-Toe Throuhg The Tulips» adlı çok eski bir melodiyi plâğa aldı. Şarkı Amerika müzik kutularında o kadar çok çalınıyor ki, ilgililer Russ'ın bir altın plâk kazanacağına muhakkak nazarı ile bakıyorlar.

● Eydie Gorme bütün sevilen blues'ları bir albümde topladı. Albümün adı: «Eydie Swings The Blues».

● İngiliz şarkıcısı Tommy Steele, doktorunun tavsiyesi üzerine bir ay istirahat edecek. Doktoru, aksi takdirde feci bir sinir buhranına düçar olabileceğini ikaz etti.

● Elvis Presley, ordu hayatına o kadar çabuk intibak etti ki menaceleri «korkarız, teskere bırakacak!» diyorlar.

● Goodman seksteti'nin eski akordeoncusu Ernie Felice şarkıcılığa başlıyarak, RCA Victor şirketi ile mukavele imzaladı.

● Şarkıcı ve film yıldızı Molly Be ilk albümünü yayınladı.

● «Mardi Gras» adlı filimde Pat Boone'la birlikte oynıyan Gary Crosby'nin ağabeyi Bing Crosby ile de Fox şirketi hesabına bir filim çevireceği söyleniyor.

● Meşhur trombon üstadı Kid Ory, San Francisco'daki «Tin Angel» kulübünü satın aldı. Yakında bazı değişikliklerle açılacak kulübün yeni adı «On The Levee» olacak.

● Harry Belafonte, yakında «Odds Against Tomorrow» adlı filmi çevirmeye başlıyacak.

● Maynard Ferguson orkestrası, ağustosta Ontario'da yapılacak Sheakespeare Festivali'ne davet edildi.

● Son plâğında, Chico Hamilton'a, meşhur San Franciscolu piyanist Freddie Gambrell refakat ediyor.

● Frank Sinatra, eski karısı ile gece kulüplerinde görülen yeni şarkıcı Duke Hazlett'e iyi şanslar dilemiş.

● Ted Heath orkestrası Brüksel Fuarı'nda üç konser verecek.

● Kim Novak, Columbia Pictures filim şirketinin yeni kurulan plâk kısmında bir albüm dolduracak.... Meşhur Fransız yıldızı Brigitte Bardot'nun da birkaç şarkı okuyacağı ısrarla söyleniyor.

● Yenisi yaklaşmakta olduğu halde Amerika'da hâlâ 1957 Newport Caz Festivaline ait albümler satışa çıkarılıyor. Oscar Peterson, Teddy Wilson triolarının ve Gerry Mulligan kuartetinin dolduruğu ve «1957 Newport Jaaz Festival» adını taşıyan son albümde Peterson «Will You Still Be Mine», «Gal In Galico», «52nd Street Theme», «Autumn In New-York», Tedy Wilson «Stompin' At The Savoy», «Airmail Special», «Basin Street Blues», Mulligan ise «My Funny Valentine» ve «Utter Chaos» adlı parçaları çalıyorlar.

● Ted Heath orkestrasının Amerika'da yeni satışa çıkarılan plâğında «Tom Hark» ve «Cha Cha Babys» adlı iki parça var.

● Filim yıldızı Lizabeth Scott da şarkılarını bir albümde topladı.

● Tatilini Palm Springs'de geçiren Frank Sinatra, «For Only The Lonely» adlı bir albüm doldurmak üzere Hollywood'a döndü. Sanatkâr yakında Florida'ya giderek «Hole In The Head» adlı yeni filmini çevirmeye başlıyacaktır.

● Vinnie Burke'ün Dick Wetmore (keman), Calo Scott (cello) ve Bobby Grillo (Gitar) dan mütesekkil kuartetti ile doldurduğu yeni albümde, «A Night In Tunusia», «Blues For Skeeters», «C And V», «Blues In The Closet» gibi tanınmış parçalar yer alıyor.

● «Muted Jazz» isimli albümde trompetist Jonah Jones'a, piyanoda George Rhodes, bas ile John Browne, davulla Harold Austin refakat ediyor... Albümde «On The Street Where You Live», «Too Close For Comfort» ve «I can't Get Started» gibi seçme parçalar var.

● Sevimli şarkıcı June Christiy, Hollywood'un «Crescendo» gece kulübü ile mukavele imzaladı.

● «Four Freshman» grupundan ayrılan Ken Errair, Las Vegas'da yeni bir kuartet kurdu.

● Meşhur caz kemancısı Stuff Smith'in Hollywood'un Dover House kulübünde ilk defa takdim ettiği parça «Bir Feza Canavarı ile evlendim» adını taşıyor.

● İngilizler, şarkıcılarının plâklarda Amerikan telâffuzu kullanmalarından şikâyet ediyorlar.

● Miguelito Valdez orkestrası rock'n roll ve cha-cha karışımı parçalar çalıyor. Son parçanın adı: «Old Rock 'n' Cha's Got Me».

● «The Roaring Twenties», Eddie Condon ve orkestrasının son albümü. Albümde «Wolverine Blues», «Put 'Em Down Blues», «What - Cha - Call 'Em Bluess», «Heebie Jeebiess», «St. James Infirmary» ve «Apex Blues» gibi kıymetli parçalar yer alıyor. Orkestra, Eddie Condon (gitar), Bob Wilber (klarinet), Billie Butterfield (trompet), Cutty Cutshall (trombon), Gene Schroeder (piyano), Leonard Gaskin (bas), ve George Wettling (bateri) den ibarettir.

KIM NOVAK - LIZABETH SCOTT - BRIGITTE BARDOT, filimlerde söyledikleri şarkıları albüm haline getirmeye karar verdiler. Plâk meraklılarına enteresan bir haber.

Yıldınız diyor ki...

(13 HAZİRANDAN 19 HAZİRANA KADAR :) Önünüzdeki hafta muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi talihinizi okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Yıldınız yavaş yavaş eski parlaklığını kaybetmeye başladı. Bu itibarla gidişatınıza biraz önem vermelisiniz. Şahsi işlerinizin yanı sıra yapılacak pek çok işiniz olduğunu da hatırlatmadan geçemiyeceğiz. Sıhhatiniz normaldir.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Çalışmalarınızın yanı sıra mânevi hayatınızı takviye etmenin lâzım. Hâkimkında iyi not verenler var. Şahsi durumunuz bir müddet daha devam edebilir. Kısa bir seyahat yaparsanız yorgunluğunuzdan kurtulabilirsiniz.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Günlük çalışmalarınız kâfi gelmiyor. Biraz daha kendinizi sıkınız. Maddi bakımdan daha iyi günlere girecek gibisiniz. Bir arkadaşınız sizden yardım bekliyor. Kendisine lâzım geleni yapmalısınız. Hissi hayatınız karşısabilir.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Düşündüğünüz kimse bir bakıma size karşı alâkalı sayılabilir. Kendisiyle bu mesele hakkında konuşabilirseniz her ikiniz için de faydalı olacak. İş hayatınızda daha temkinli ve daha sayretli olmalısınız. Şansınız artabilir...

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AĞUSTOS

Teşebbüslerinizde geciklyorsunuz. Bu da daima aleyhinize oluyor. Malik olduğunuz hasslardan istifade etmesini biliniz. Hafta sonundaki toplantılara gitmelisiniz. Kalabalık yerlerden kaçmanız hoş değil. Şanssınızı deneyiniz.

BAŞAK BURCU
24 AĞUSTOS - 23 EYLÜL

Üzerinde düşündüğünüz mesele şimdilik büyük bir önem taşımıyor. Fakat ileride iş değişebilir. Her zaman dikkatli olmalısınız. Çalışma hayatınızı her zamankinden daha randımanlı. Arkadaşlarınıza karşı müşfik olunuz.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Şahsi işlerinin istediğinize şibi neticelenmek üzere. Yakın bir zamanda bir seyahat teklifi ile karşılaşabilirsiniz. His hayatınız istediğiniz şekilde yürümüyor ve zaman zaman üzülmeniz yol açıyor. İleride her şey düzelecektir.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Kendinizi biraz müzik, sinema gibi hayal şeylere verirseniz derdinizi çabuk unutursunuz. Bu arada çalışmalarınızı sekteye uğratmayın tabii. Çalışmak, insan ne şibi şartlar altında olursa olsun daima lüzumludur...

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Hareketlerinin kontrol edilivor. Buna son verdirmek için bunun farkında olmuyormuş gibi yapmalısınız. Şahsi sıkıntı ve kederlerinis iş hayatınıza aksetmemeli. Hislerinis hareketlenmek için sizden ufak bir gayret bekliyor.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Yorgunluk biraz da sıhhi bakımdan sizi yapratmış görünüyor. Mutlak bir istirahate ihtiyacınız var. Kendinisi düşünecelerin eline bırakmayınız. Önünüzde parlak ve ışıklı günler uzanıyor. Şimdiden hazırlanınız...

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Sıhhi durumunuzda bir değişiklik görülüyor. İş hayatınız her zamankinden daha iyi ve daha randımanlı. Her kes tarafından takdir edilivorsunuz. Düşündüğünüz kimse şimdi belki de uzak âlemlerde ama tekrar dönebilir.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Teşebbüs güzel gaydır ama bunu zamanında ve çok hesaplı yapmanız lâzım. Yoksa istediğiniz neticeyi almakta güçlük çekersiniz. Hislerinis sizi bir noktaya çekip götürüyor. Bırakın bakalım nasıl bir yere sideceksinis.

Sizin için çalışıyorlar!

Bu işçi günde 8 saatten haftada altı gün çalışıyor. Günlük vazifesini bitirince onun yerini başka biri alacaktır çünkü iş ara verilmeden devam etmektedir.

Esasen ara verilemez, çünkü VİTA'ya karşı gittikçe artan talebi karşılamak için dolu VİTA tenekeleri mütemadiyen imalât kısmından gelmektedir. Bu resimde, dolu VİTA tenekelerinin fabrika deposuna gelişini görüyorsunuz. Bu tenekeler, burada kısa bir müddet beklerler ve ondan sonra memleketin her tarafındaki müteaddid satış acentelerine demiryolu, karayolu ve deniz yolu ile derhal sevkedilirler.

Gayemiz, yüksek evsaflı yiyecek maddeleri imâl etmek ve bunları çok makûl fiyatlarla satmaktır. Türk-Hollanda sermayesinden meydana gelmiş olan Unilever-İş Türk Ltd. Şti., tecrübe ve kaynaklarını işte bu şekilde halkın hizmetine arzetmektedir. Yalnız Türkiye'de değil, dünyanın 57 muhtelif memleketinde Unilever bu şekilde çalışmaktadır.

Unilever - İş Türk UNIT *Sizin için çalışıyor*

Su ve sabun zanettiğiniz KADAR ELLERİNİZİN DOSTU değildir

Çamaşır, bulaşık ve her türlü ev işi için günde on defa suya giren ellerinizi harap olmaktan kurtarabilirsiniz. Bulaşık suyunun kızarttığı, çamaşırın sertleştirdiği, lavabo ve parke ovarken pütür pütür olan ellerinizin kurtarıcısı PRINCESSE el losyonudur. UNUTMAYINIZ: ev işlerinizden sonra bir kaç damla PRINCESSE ile elleriniz pamuk gibi bembeyaz ve yumuşak oluverecektir.

Princesse
EL LOSYONU
Zerafetinizin ilk şartı

EL BAKIMINIZI İHMAL ETMEYİNİZ

Radar Reklam

UÇAN DEV

Hava yolculuğu son senelerde hızları saatte 1000 kilometreye varan jet motorlu yolcu uçakları, kutup üzerinden geçen direkt seferleri ile yeni yeni hamleler kaydetmektedir. Geçenlerde Avrupaya giden arkadaşımız Semiral Bilbaşar, dünyanın en büyük jet yolcu uçağı «Caravelle» ile seyahat etmiş, imâl edildiği fabrikalarda tetkikler yapmıştır. Aşağıda okuyacağınız yazıda sizlere bu enteresan uçağı anlatmaktadır. Arkadaşımız gelecek haftaki yazısında ise sizlere, kutup üzerinden geçen seferlerin merkezi Kopenhag'dan bahsedecektir.

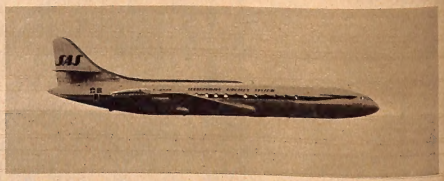

CARAVELLE GÖKLERE TIRMANIYOR — *Pistten havalandıktan hemen sonra, başını bulutlara doğru dikecek uçan dev, öylece 9000 metreye kadar yükselecek, ancak oraya vardıktan sonra yere paralel gitmiye başlıyacaktır.*

HEP CARAVELLE'E DAİR — *Gazeteciler fabrikadan yeni getirilmiş ve uçuşa hazır bekliyen pırıl pırıl bir Caravelle'in önünde hep ona dair konuşuyorlar. Yandaki fotoğrafta, yapım halindeki uçaklardan birini yakından tetkik etmekte olan arkadaşımız Semiral Bilbaşar görülmektedir.*

ALAÇA karanlık Paris'in üzerine çökerken, otobüsümüz gittikçe tenhalaşan yan sokaklardan «Bourget» hava alanına doğru ilerliyordu. O anda, yapmakta olduğumuz bir haftalık seyahatin gayelerinden birine varmak üzereydik. Yakındoğu ile Kuzey ve Güney Avrupa'nın çeşitli memleketlerinden gelen gazeteciler gruplar halinde «Uçan Dev» den bahsediyorlardı. Caravelle adı verilen bu uçan dev, tepkili bir yolcu uçağı idi. İsmini, atalarımızın denizlerde büyük seferlerini kazandıkları kalyonlardan almış olan «Uçan Dev» az sonra bizleri gecenin karanlığında Fransa'nın güneyine doğru uçuracaktı.

Hava alanının şeref salonunda kısa bir bekleyişten sonra piste çıktık. Karanlıkların içinde iki ışık hüzmesi halinde ateş saçan gözlerini bize dikmiş olan «Caravelle» görülüyordu. Giriş merdiveni hemen kuyruğun altında. Buradan içeri girenlere, Kopenhag'dan beri bize refakat etmekte olan İsveçli güzel hostesler yerlerini gösteriyordu. Uçağın içi bir âlem. Fiorenalarla gündüz ışığına boğulmuş bir salon. İçine gömüldüğünüz yumuşacık koltuklar, modern desenli perdeler ve duvarlardaki panolariyle âdeta lüks ve konfor beldesindeyiz.

Caravelle yavaş yavaş piste doğru ilerliyor. Uçuş pistinin iki yanındaki pastel mavisi ışıklar göz alabildiğine karanlıkların içine doğru uzanırken insan boğu boğuna her zaman aşinası olduğu motor gürültüsünü arıyor ama Caravelle'de bunu

Caravelle

bulmak mümkün değil. Pist üzerinde gidişimiz pek kısa sürdü. «Uçan Devs şimdi başını iyice gökyüzüne dikmiş olanca süratiyle yükseliyor. Tamamiyle bir sessizlik âlemi için-deyiz. Yukarılara doğru tırmanıyoruz. Bu yükseliş 9 uncu bin metrede nihayet buluyor. Artık 9000 metre yükseklikte saatte 800 kilometre süratle güneye doğru uçuyoruz. Bu sessizlik âleminde uçup gitmek insana bir tuhaflık veriyor doğrusu. Birden hatırlıyorum, T. H. Yolların uçakları 4000 metre yükseklikte saatte «285» kilometrelik hızla uçuyorlardı. Demek ki şu andaki hızımızla İstanbul'dan Ankara'ya 35 dakikada rahatça varabilecektik. Ben böyle düşünürken hoparlörlerden aksesden hafif dans müziğiyle tekrar Caravelle'deki hayata dönüverdim. Dışarıda hararet sıfırın altında iken, uçağın içinde kokteyl elbiseleriyle bizlere o nefis Fransız şampanyalarını ikram eden İsveçli dilberleri göyle bir düşünüyorum. Bunlara azamî 1000 kilometreye çıkabilen süratimizi de ilâve edince insanın başının dönmemesi imkânsızlaşıyor. Etrafta âdeta bir gece kulübü havası var. Tahminen yolculuğun yarısına gelmiştik ki, Türk gazetecilerinin öncülüğüyle dans başladı. Anide, fikir diğer gruplar tarafından benimsenivermişti. Bu belki de Caravelle'de yapılan ilk dans oluyordu.

Bir endüstri merkezi haline getirilmiş olan Toulouse şehrine yaptığımız bu seyahatte, Caravelle'lerin ne şekilde imaledildiklerini bizzat yerinde görmüş olacaktık. Pilot bölmesine girilecek kapının üzerindeki «Lütfen Kemerlerinizi Bağlayınız» sinyali yandığı zaman seyahatimizin henüz «50» nci dakikası dolmuştu. Normal dört motorlu uçaklarla 1 saat 45 dakikada alınabilen yolu Caravelle 55 dakikada tamamlıyacaktı. Kanadlardaki «Air - Break» hava frenlerinin açılmasiyle dakikada 2500 metre irtifa kaybetmeye başlıyan uçağımız piste âdeta pike yaparcasına indi. Birçok kimse bu inişte heyecanlanmadı değil, fakat Caravelle'lerin her iki motoru da arıza yansa dahi uçak bir saat havada kalabilecek uçuş kabiliyetine sahip. Âdeta havada bir plânör gibi uçabiliyor... Kısa süren otobüs yolculuğundan sonra otellerimizdeki dairelerimize çekildiğimiz zaman henüz Caravelle'in tesirinden kurtulamamıştık.

■

Toulouse'da uçak imal etmek için kurulumuş olan seri fabrikalar «Sud - Aviation» adındaki iktisadi devlet teşekkülüydü. Fransa'nın muhtelif şehirlerindeki diğer yardımcı fabrikaların imalettikleri parçalar bir merkez haline getirilmiş olan Toulouse'daki fabrikalarda toplanmakta ve burada yapılanlarla birlikte montaj atölyelerinde uçak haline getirilmektedir. Sud - Aviation Şirketi, İngiliz «Comet» tepkili uçaklarının uğradığı büyük başarısızlıktan bu yana, 5 senedeni beri devam etmekte olan hummalı bir çalışma ve tecrübe devresine girişmiştir. Bu tecrübelerle uçuruları ilk protype Caravelle'den sonra şimdi imalât yavaş yavaş hızlanmaktadır. Gezdiğimiz fabrikaların her birinde iki binden fazla işçi çalışmaktaydı. Tamamiyle düralüminyumdan yapılan küçüklü büyüklü parçalar itina ile hazırlanıp montaj kısmına getiriliyordu. Uçağın ana ihtiyaç maddesi bu. Her Caravelle'de iki adet bulunan jet motorları İngiltere'nin Rolls - Royce fabrikalarında imal ediliyor. Diğer taraftan «Air - Condition» hava tertibatı da Amerika'dan getirtilmekte. Böylece beynelmilel bir çalışma programı çizilmiş ve 18 firma «Sud - Aviation»un emrinde çalışmaya başlamış bulunuyor.

Bu şirket havacılıkta her bakımdan bir reform yapacak olan Caravelle tipi uçakları imal eder etmez karşısında ilk müşteri olarak Kuzey memleketlerinin temsilcisi SAS Hava Yollarını bulmuş. Bugün SAS, ihtiyacı olan 19 Caravelle'i ısmarlamış bulunuyor. İlk 5 Caravelle de 1959 mayısından itibaren İstanbul'a dahil olmak üzere Avrupa'nın bütün büyük şehirlerine sefer yapmıya başlıyacak ve böylece SAS, Caravelle'leri ilk defa yolcu servisinde kullanan hava yolları olacaktır.

Umumi olarak söylemek lâzım gelirse, yakın bir gelecekte Caravelle'deki rahatlık, konfor ve sürat bütün yolcuların bu tip uçakları tercih etmelerine sebep olacaktır. SAS şirketini Caravelle'lerin müşterileri olarak Air France ve Fin hava yolları takibediyor. 1960 yılında bütün tesisleri ile çalışmaya başlıyacak olan Toulouse'daki Sud - Aviation fabrikaları ayda normal olarak 5 Caravelle imal edebilecektir.

■

Fabrikaları gezmemiz bittikten sonra, Garonne nehri kenarındaki kır gazinosundaki yemek, çeşitli memleketlerin gazetecilerinin buluş ve nükteleriyle hayli neşeli ve enteresan geçti. Toulouse'u akşam üzeri terkettik. Caravelle'e bu defa gün ışığında biniyorduk. En ufak parçalarına kadar ne büyük titizlikle ve dikkatle hazırlandığını gördüğümüz için şimdi kendimizden biraz daha emindik. Paris'e kadar gene 55 dakika uçtuk. Bir taraftan hoparlörlerden Gershwin'in «Paris'te Bir Amerikalı» süiti çalıyor, bir taraftan şampanyamızı yudumluyorduk ki birden Paris göründü, meşhur Eifel Kulesi süratle yaklaştı. Kalktığımız gibi gene sessiz, sarsıntısız ve dinlenmiş olarak Paris'e konduk.

Gelecek Haftaya
Kulpun kapısı **KOPENHAG**

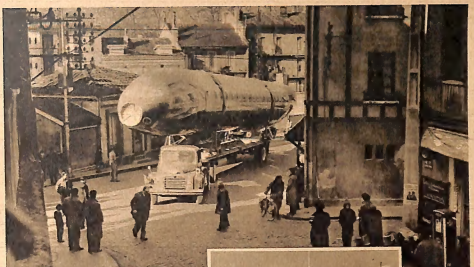

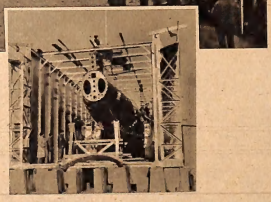

TOULOUSE SOKAKLARINDA — *Montajı biten gövde Toulouse sakinlerinden birimiş gibi sokaklardan tecrübe atelyelerine götürülüyor. Orada, (yanda) motor kontrolü yapılan içi su doldurulabilen havuzlardan, binlerce kilo ağırlıkla birlikte 15 metreden yere bırakılan tekerleklere kadar çeşitli testler yapılmaktadır, Neticede uçuş esnasında bir nebze dahi sarsıntı yapmıyan mükemmel uçaklar elde ediliyor.*

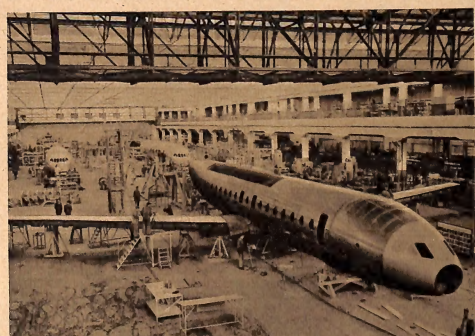

TAMAMLANIYOR — *Kanadlarının altından eğilmeden geçilemiyen Caravelle'lerden biri daha bitmek üzere. 1959 yılında gökler bunun gibi sayısız uçaklarla dolacak. Böylece yolcular daha emin ve daha rahat seyahat edecekler.*

KONFOR VE LÜKS BELDESİ — *Amerikan barından tutun, şampanya kadehlerine kadar orijinalite ve konfor dolu Caravelle uçağının içi görünüşü insana bir ferahlık veriyor. Güzel İsveçli hostesslerin süslediği salonda şampanya içip, Danimarka'nın 150 çeşide varan küçük sandviçlerinden yiyerek seyahat etmek cidden hoş oluyordu.*

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Midhat +

Öğme, sena, medih karşılığı Arapça bir kelime ve erkek ismidir. Adaşlar arasında tanınmış edip, şair ve yazarlarımızdan Midhat Cemal Kuntay ve hürriyet için çalışan, Osmanlı İmparatorluğunun mühim devlet hizmetlerinde, vâlilik ve sadrazamlıklarda bulunmuş, ikinci Hamit tarafından sürdürüldüğü Taif zindanında boğdurulan Midhat Paşa da bulunmaktadır.

Fuat +

Arapçada yürek, gönül anlamlarına gelen bu kelime daha çok erkek ismi olarak kullanılır. Adaşlar arasında İkdam gazetesinin kuruluşunda hizmet etmiş, Malûmat gazetesinde birçok yazısı çıkmış ve «Yeni Lügat», «Tarihçei Osmanî» isimli eserleri bastırılmış bulunan Mehmet Fuat Bey, kırk yıl kadar hocalık ederek generalliğe kadar yükselen ve matematiğe ait eserler yazan Hasan Fuat Paşa, Osmanlı İmparatorluğu zamanında değerli devlet hizmetlerinde bulunan Sadrazam Keçecizade Mehmet Fuat Paşa, Osmanlı - Rus harbinde yararlılıklarıyle tanınmış Müşir Fuat Paşa, edebiyat ve tarihimize ait değerli tetkik eserleri bulunan Profesör Fuat Köprülü de bulunmaktadır.

Salih, Saliha +

Arapçada iyi, yarar demek olan bu kelimenin adaşları arasında, Kısası Enbiyanın yazdığı Peygamberlerden Hazreti Salih, Tıbbiyenin ilk kuruluşunda yetişen ve tıp dilini Türkçeye çevirmeğe çalışan meşhur hekimlerimizden Hekimbaşı Salih Efendi, meşhur Türk korsanlarından olup Turgut Reisle birlikte esir düşen, sonradan Cezayir Beylerbeyliğine kadar yükselen Salih Reis, değerli matematikçilerimizden Salih Zeki, matematiğe ve fiziğe ait eserleriyle tanınmış Salih Murat Uzdilek de bulunmaktadır.

Fahrettin, Fahrünnisa +

Kadın ve erkek isimleri arasında bulunan bu kelimeler Arapçada öğünülecek şey, öğünüti demek olan «Fahr» kelimesinden türetilenmiştir. «Fahrünnisa» kadınlığın kendisiyle övündüğü, «Fahrettin veya Fahreddin» de dinin övüncü, dini öven mânasına gelir. Adaşlar arasında Fatih'le babasının zamanında otuz yıl Şeyhülislâmlık yapmış olan din âlimlerimizden Fahrettin Acemi Efendi, 1911 de vefat eden şiir ve besteleriyle tanınmış Fahrettin Dede, Doğu ve İslâm âleminin tanınmış ilim adamlarından olup 13 ciltlik bir eser bırakmış bulunan Fahrettin Razi, Birinci Dünya Savaşında Medineyi müdafaasiyle meşhur olmuş kumandanlarımızdan Fahrettin Paşa, İstiklâl Savaşında önemli hizmetlerde bulunmuş olan Generallerimizden Fahrettin Altay da bulunmaktadır.

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından sorulmuştur.

Hayat Doktoru

Saralılara ne yapmalı ?

Saralılar hele şu sıcak yaz günlerinde, güneşte uzun zaman kalmaktan pek müteessir olurlar. Saralılar az tuzlu yemeli, yalnız denize girmekten, girince de çok fazla açılmaktan sakınmalıdırlar. Bir sara nöbeti ile kendini kaybedip yere yuvarlananlara ne yapmak icabettiğini biliyor musunuz ?

Dr. RECEP DOKSAT

HEMEN hepimiz, zaman zaman yolda düşüp kalmış, çırpınan, ağzından köpükler akan bir zavallıya rastlamışızdır. Önce kaskatı kesilerek, kökünden devrilen bir ağaç gibi yere düşen, sonra çırpınarak horultulu bir bayginlığa uğrayan bu insanın acıklı manzarası, derhal bir kalabalık toplar etrafına... Her kafadan bir ses çıkmaktadır. İçlerinde hastayı veya hastalığı tanıyanlar sarsa, hâdisenin bir sara nöbeti olduğunu derhal anlarlar. Herkes saralının çırpınmasını acz içinde seyrederken bir kaç bilgiç zuhur eder. Hastayı tutup sarsar, âdeta tarlaklar. Burnuna tüy sokanlar, ağzına su akıtmaya çalışanlar, fuzuli bir gayrete giriştiklerinin farkında değildirler. Halbuki zavallı baygın hasta, tükürüğünü bile yutamıyacak haldedir. Zaten zorlukla nefes almaktadır... ilh.

Böyle bir sara krizi geçiren zavallının elim hali, gerçekten insanın merhamet, yardım arzularını o an için artırır. Herkes bir şey yapmak ister ve galiba bu isteğin şiddetinin de tesiri ile yanlış ve eksik bilgileri harekete gelir.

Ne yapmalı ? Bu sualin cevabı şudur : Hiçbir şey ! Yani yukarıda sayduklarımın hiç birini !

Yapılacak şey, hastanın bu mukadder nöbetini atlatmasını beklemektir. Böyle büyük sara hamleleri esnasında tehlike, hastanın biçimsiz bir yere düşmesidir. Su, ateş, kuyu, ucurum, taş... neresi olursa olsun, saralı nöbeti geçince, yıldırım çarpmış gibi yuvarlanır. Bu yüzden ölenler, yaralananlar da vardır. Nöbet esnasında şuur, hissiyat tamamen kaybolduğu için, hasta kendine gelene kadar hiçbir şey hissetmez. Çırpınmaları da, bize göre istirap vericidir,' aslında o hiçbir acı duymaz, bunların farkında bile değildir. İşte bu yüzdendir ki, krizi esnasında ateşe düşen saralı, yüzü, gözü tamamen yandığı halde, neden sonra uyanabilir. Sert bir zemin, taşların üzeri, düşülebilecek bir yükseklik, su, ateş gibi mahzurlu bir yerde düşüp kalan saralıyı, bu tehlikelerden uzaklaştırmak lâzımdır. Nöbet esnasında tartaklamak, burnuna tüy sokmak, su içirmeye çalışmak tamamen faydasızdır. Fakat yapılacak pek önemli bir şey vardır ki o da, hastanın dilini ısırmasına mani olmaktır. Bunun için yumuşak bir şey, bir lâstik v.s. dişlerin arasına konmalıdır. Bu sanıldığı kadar kolay değildir. Saralı o anda dişlerini kenetlemiş, çenelerini kasmıştır. Dili çok defa ezilmiştir.

Sara nedir, nasıl bir hastalıktır, bunları bu dar sütunda anlatmaya imkân yok. Şu kadarını söyleyelim ki, sara bir netice hastalığıdır. Birçok sebepler sara hasıl edebilir. Üstelik saranın pek çok çeşitleri vardır. Yukarıda bahsettiğimiz büyük hamlelerle nöbetler yapan şeklinden gayri, kısa süren şuur kaybına veya sadece mide - barsak bozukluğu kalb ağrılarına kadar türlü şekilde sara vardır. Yapılacak şey, bir asabiye mütehassısının kontrolünde devamlı ilâçlar almaktır. Bazı saralar, ameliyatla iyileşebilir. Bunu tâyin etmek için, beyinden çıkan dalgaları ölçen elektroansefalograf aleti ile bir muayene şarttır. Saralılara içki içmek, yorgunluk, üzüntü, uykusuzluk, âdet bozuklukları, güneşte kalmak iyi gelmez. Saralılar katiyen yalnız denize girmemeli ve fazla açılmamalıdırlar.

PUL ve TARİH

PAMUKKALE HÂTIRA SERİSİ

Taşıdıkları mâna ve mevkilerinin önemine binaen pulculuk âleminde tutunçn 16 - 8 - 1953 Efes, 10 - 12 - 1955 Antalya, 3 - 12 - 1956 Truva ve 23 - 5 - 1957 Bergama turistik serilerinden sonra PTT idaresi 18 - 5 - 1958 de beşinci turistik seriyi teşkil eden Pamukkale serisini satışa çıkarmıştır. Pullar 20 ve 25 kuruşluk olmak üzere iki kıymetten ibarettir. Tirajı bir milyondur. 31 - 12 - 1960 yılına kadar tedavülde kalacaktır. Denizli PTT merkezinde hususi ilk gün damgası ve hususi zarf yapılmıştır. PTT İdaresinin

1958 emisyon programına göre bu sene çıkacak olan diğer pullar şunlardır : Ağustos 1958 de «Avrupa Konseyi» hâtırası olarak Avrupa pulu. 24 - 9 - 1958 de Kâtip Çelebi pulu. 1958 ekim ayı içinde bir hafta devam edecek olan «Mektup Haftası» için Mektup Haftası pulu. 29 - 10 - 1958 de Cumhuriyetin 35. Yıldönümü hâtırası. 10 - 11 - 1958 de Aziz Ata'nın Yirminci Ölüm Yılı hâtırası.

BİLMECE

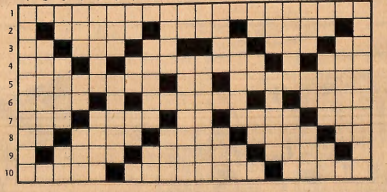

SOLDAN SAĞA : 1: Osmanlı Padişahlarının onuncusu ve Yavuzun oğlu. 2: İlgi — Ana, baba ve çocuklar grupu — Bir şairin lâkabı. 3: Geometri terimlerinden — Ankarada oturmuş bir tarikat şeiki — Kalın sicim — Virgül kıymetinde bir kelimecik — Baş ve sırt örtüsü — Nota. 4 : Türk kahlelerinden — Savsaklayıp avutmak — Bir emir. 5 Us kûdar civarında bir semtin halkından — İzim — Hatyet edercesine. 6: Tersi bir vapurdur — Ahşap eşya parlatıcısı — Sayılar. 7 : Borularda direğe verilen isim — Yapışan bir hayvan — Genişlik — Ticaret eşyası — Meramına nail ola. 8 : Ümit et — Müddet — Vukuu görülen — Tersi bir meyva — Asker veya erkek. 9: Arpa suyu — Kasılar — Kuru bakla yemeği. 10: Köpeğin feryadı — Tamir edilen — Su kabı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Sükûti insanlara takılan lâkap. 2: Ekalliyetten iki zat. 3: Nefi edatı — Farsçada şen, başındır — İşaret sıfatı. 4: Eski sivil rütbelerden — Binek hayvanlarından — Temizlik maddesi. 5: Bir erkek adı — Siyah. 6: Çift — İlânihaye. 7: Şart takısı — Bir emir — Soru. 8: Fena değil — Zaman. 9: Yemeklerden biri — Evin bölümlerinden. 10: Borasanların çektiği — Bir cins çiçek (Çoğul). 11: Ahiret — Şehirlerimizin birinden. 12: Uyku — Atın ayakkabısı. 13: Büyükler anlamında eski terim — Uzak işareti. 14: Şeref — Alfabenin harflerinden — İlâve. 15: Hayvan ölüsü — Güzel. 16: Çanak, çömlek — Bir ırk. 17: Köpek yemeği — Su — Bir ecnebi kadın adı. 18: Nota — Basit — Hicap. 19: Esan kulesi. 20: İsteğine kavuşturarak.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ :

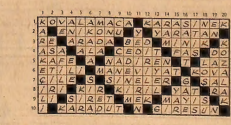

KARİKATÜR

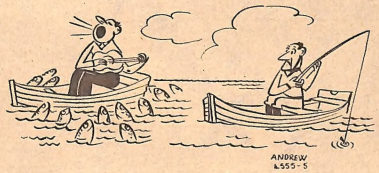

Napoli'de balık avı.

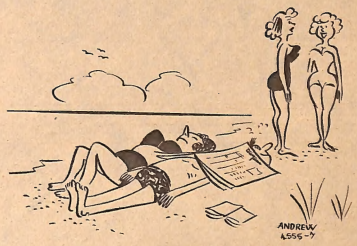

YAZISIZ

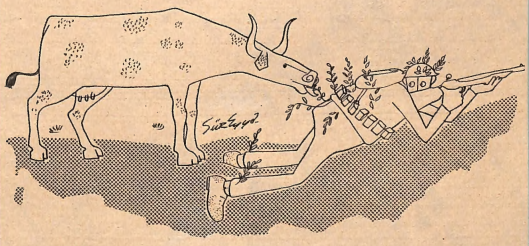

YAZISIZ

YAZISIZ

— Parayla fazla bir alâkam yoktur. Sadece kürk, inci ve pırlantaları severim.

YAZISIZ